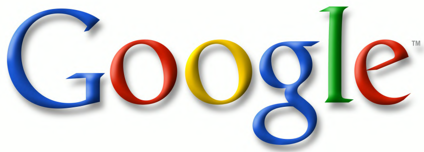

POLLUGE
DE CONJUNCTIVI ET FUTURI
USU HOMERICO

DE CONJUNCTIVI ET FUTURI USU HOMERICO.

DISSERTATIO INAUGURALIS

PHILOLOGICA

QUAM SCRIPSIT

ET

AMPLISSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS

CONSENSU ET AUCTORITATE

IN

ALMA LITERARUM UNIVERSITATE VIADRINA

AD

SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

RITE CAPESSENDOS

DIE VI. MENSIS AUGUSTI A. MDCCCLXXIV, HORA IX

PUBLICE DEFENDET

LUDOVICUS POLLUGE

POSNANIENSIS.

ADVERSARII ERUNT:

EUGENIUS WALTHER, DR. PHIL.
WOLGANGUS KOERBER, DR. PHIL.
CAROLUS MITTELHAUS, DR. PHIL.

VRATISLAVIAE MDCCCLXXIV.

TYPIS FIEDLERI ET HENTSCHELII.

De conjunctivi et futuri usu Homerico.

Dispositio.

1) Conjunctivus et futurum in enuntiatis institutis conjunctionibus a stirpe pron. rel. derivatis.
   a) Conjunctivus in enuntiatis institutis hisce conjunctionibus.
      α) Enuntiata explicativa (*ἵνα, ὡς, ὅπως, ὄφρα,* enuntiata finalia).
      β) Enuntiata correlativa (*ὄφρα, ὅτε, ἕως, εἰς ὅ, εὖτε, ἦμος,* enuntiata temporalia).
   b) Futurum in enuntiatis institutis hisce conjunctionibus.
2) Conjunctivus et futurum in enuntiatis institutis conjunctionibus a stirpe alius verbi ac pron. rel. derivatis.
   a) Conjunctivus in enuntiatis institutis hisce conjunctionibus.
      α) Enuntiata explicativa (*πρίν,* adverb.).
      β) Enuntiata correlativa (*εἰ, ἐπεί, πρίν* (conjunctio).
   b) Futurum in enuntiatis, institutis hisce conjunctionibus.
   c) Conjunctivus et futurum in interrogationibus.

C) De particulis *κέ(ν)* et *ἄν* conjunctivo et futuro adstructis.

„Suum cuique.“

Constat inter omnes, qui ei quam mihi tractandam elegi syntaxeos Homericae parti vel opellam navarunt, necessitatem quandam affinitatemque inter conjunctivum et futurum exstare. Sed si nonnulli [1]) censent, conjunctivum pro futuro usitatum esse

[1]) Thiersch, Gramm. § 295, 5. „Wie hier der Inf., so findet sich in anderen Fällen statt des Imperat. das Futur. *Γνώσεαι Ἀτρείδην* Il. K. 88.“

Matthiae, Gramm. § 498, d. „Auch steht das Fut. ausser der Frage statt des Imperat. mit einer mildernden Wendung, als ob Einer von selbst thun würde, was der Andere fordert. Il. K. 88 *Γνώσεαι* st. *γνῶθι.*“

Bernhardy, Wissensch. Syntax d. gr. Spr. p. 378. „Das fut..... bot auch die Form eines milderen Imperat. dar, du wirst so handeln, wenn du folgst. Od. *β*. 270. Il. K. 235.

Krüger, Gr. Sprachl. I. § 53. 7. A. 2—4. „Die I. pers. fut. steht auch, besonders in der Frage, dem conjunctiv synonym in exhortativer Bdtg..... Die zweite Person erscheint auch als gemilderter Imperativ: als lebhaft dringender in der Frage mit *οὐ.*“

Homero, si futurum imperativi vice fungi contendunt, ii in magno mihi versari videntur errore; quod nemini adhuc etiam futurum pro conjunctivo positum esse in mentem inciderit valde sum miratus.

Antequam de genuina conjunctivi et futuri significatione verba faciam, disquirendum videtur, quonam modo hanc primigeniam significationem eruere possimus, eaque mihi primigenia esse videtur quae eadem vetustissima est, eaque erit vetustissima quae in eo, quod vetustissimum enuntiationum appellamus genere nobis exstitit significatio, vetustissimum autem enuntiatorum genus est genus enuntiationum principalium.

Digrediar nunc paullulum, ut ostendam, quaenam enuntiationum distributio in hac dissertatione adhibenda esse mihi visa sit.

Curtius, Erläuterungen etc. p. 195 ita enuntiata partitur (eumque Delbrueckius in libro illo egregio „Syntactische Forschungen. I. „Conjunctiv im Griechischen und Sanscrit“ secutus est).

A) Aussagesätze.
   1) Hauptsätze.
   2) relativische Nebensätze.
   3) Nebensätze mit Conjunctionen.
B) Fragesätze.

In ea partitione hoc minus placet, quod enuntiata interrogativa a ceteris enuntiationibus segregantur. Neque enuntiata interrogativa posterius quam omnes ceterae profluxerunt enuntiationes neque temporum modorumque in iis usum alium esse atque in enuntiationibus, quas principales (vel secundarias) dicimus, intellegitur, quam ob rem quin inter enuntiationes principales vel secundarias ponendae sint non est addubitandum.

Equidem distribuo enuntiata in

1) enuntiata principalia, hisque enuntiationes interrogativas directas adnumero, et in
2) enuntiata secundaria, eaque in
   a) enuntiata pron. relativo et
   b) enuntiata conjunctionibus instituta, et conjunctiones in
      α) eas a stirpe pronominis relativi et eas
      β) ab alia quadam stirpe derivatas.

Delbrueckius praeterea enuntiata secundaria disposuit in

„priora“ et „posteriora“, nam ut dicit p. 44. „Die Handlung des Hauptsatzes setzt die des Nebensatzes voraus oder umgekehrt, die Handlung des Nebensatzes setzt die des Hauptsatzes voraus. Mit besonderer Berücksichtigung des Relativsatzes: die Handlung des Relativsatzes ist entweder das Prius oder das Posterius zu der des Hauptsatzes.“

Nihil eo perversius. Sine dubio vir doctissimus in maximo versatur errore. Nam quid de enuntiatis cum indicativi tempore, quid de enuntiatis particulis ἕως et ὄφρα-dum, institutis videtur, quarum enuntiationum actio neque „prius“ neque „posterius“ est actione enuntiationis principalis? Haec distributio ergo non satis late patet, quia non solum non omnia continet enuntiationum genera, sed etiam ne illi quidem sufficit enuntiatorum generi quod Delbrueckius distributione comprehensurus erat; immo tali dispositione opus est, quae omnes eodem modo amplectatur enuntiationes.

Si Delbrueckius p. 101 pergit: „Es fällt auf, dass gewisse Arten dem Hauptsatze zu folgen, andere ihm vorauszugehen pflegen. Die gewöhnlich nachstehenden Sätze nun enthalten Absicht, Folge und ähnliches, die gewöhnlich vorausstehenden Bedingung, Voraussetzung und ähnliches. Die ältere Sprache hat also Absicht und ähnliches unter der Kategorie des Posterius, Bedingung und ähnliches unter der Kategorie des Prius gedacht,“ huic argumentationi obstat, quod enuntiationum relativarum notione hypothetica longe plurimae postpositae sunt enuntiationi principali,[1]) unde concludere licebit, in prisca illa linguae aetate, cujus nulla nobis exstant monumenta, enuntiationes hypotheticas, quia ad exprimendam notionem hypotheticam et finalem (consecutivum) unum tantum enuntiationum genus, relativarum, aderat, sine exceptione fuisse postpositas; contra in lingua Palaeo-Indorum omnes enuntiationes et relativae et conjunctionibus institutae enuntiato principali praepositae sunt.

Sed ex hac de praepositis et postpositis quibusdam enuntiationibus Delbrueckii observatione alia quaedam nobis redundant.

[1]) Omnium enuntiationum relativarum notione hypothetica apud Homerum postpositae sunt 111, si enuntiata in comparationibus adnumerabis, 142, reliquae, 36, ita distributae sunt, ut 26 antecedant, 10 autem interpositae sint.

Enuntiata cernimus

1) quae, ut ita dicam, non nisi ad explicandam antecedentem enuntiationem additae sunt; huc pertinent enuntiata relativa cum tempore modi indicativi e. g.

οὐδέ τις Ἀτρεΐδεω ἕταρον λίπεθ', οἵ οἱ ἕποντο.

Enuntiata hujus generis semper sequi videmus enuntiationem principalem; praeterea enuntiationum postpositarum eas quoque, quae consilio indicando inserviunt huc referendas esse aeque censuimus. Nam tales enuntiationes non nisi explicandi causa, quae quis dicat faciatve, dixerit aut fecerit in enuntiatione antecedente, adjunctas esse, quum ex eo, quod omnia haec enuntiata pro se quaeque perspicua sunt et faciliter intellegi possunt, tum imprimis ex eo apparet quod non raro enuntiatum insequens plane supervacuum videtur,

0,311. ἀλλά μοι εὖ θ' ὑπόθευ καὶ ἅμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον,
ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ,

enuntiatum insequens explicationis causa tantum verbi ἡγεμόν' ἐσθλόν additum est, ut etiam illud fusiori loquendi generi epico conveniens, νόστον ὡς κε νέηται.

Enuntiata hujus generis „explicativa" nomino.

Huic generi contrarie oppositas esse intellegimus enuntiationes, in quibus,

2) tam artus protaseos et apodoseos valet sententiarum conexus ut enuntiatum alterum altero dempto plane perspicuum non sit, quorum sententia quasi composita exstitit, quia alterius in alterius enuntiationis membra nisi relata cogitari non possunt, quorum igitur pars insequens non supervacanea videtur, ut contra vidimus in exemplo supra adscripto 0,311.

Huc erunt referendae quas temporales, hypotheticas, consecutivas et interrogativas indirectas appellamus enuntiationes. Ea sententiarum in utroque enuntiato inter se cohaerentia a grammaticis appellatur „Correlatio",[1]) ergo enuntiata huc spectantia „correlativa" nominavi. Curtii l. c. enuncitationum in accusativas, locativas, instrumentales et ablativas distributio, ea de causa ut etiam ipse intellegit nunc probari non potest, quia de

[1]) Curtius, Erläuterungen p. 190.

singulis quibusdam conjunctionibus, quae sit notio primigenia, nihil certi constat, vel de singulis adhuc sub judice lis est.

Jam ad usum conjunctivi et futuri apud Homerum describendum aggrediamur.

A.

Conjunctivus et futurum in enuntiationibus primariis.

I.

Conjunctivus in enuntiatis primariis.

Conjunctivi et futuri Homerici formae inter utrumque genus enuntiationum, principale et secundarium, ita dispositae sunt, ut perpauca conjunctivi in enuntiationibus principalibus exempla (quod numerum attinet) fere paria sint exemplis futuri in enuntiationibus dependentibus. Ex hac argumentatione ne quis si considerat, enuntiata principalia prius profluxisse quam dependentia, de priore futuri quam conjunctivi conjecturam faciat origine, ut e. g. „Aken, Grundzüge der Lehre vom Tempus und Modus“ conjunctivum a futuro derivandum esse censet. Operam et oleum mihi perdidisse videtur. Nisi denique fortasse tota haec de temporum et modorum origine disceptatio omittenda erit, jam ex psychologia, ut a ceteris recedam argumentis, hujus cognitionis capitur documentum. Nam conjunctivus cum volendi sua notione alludit tantum, ut ita dicam, tempori futuro, quid certe eventurum sit, significanti.

Duplicem conjunctivo notionem inhaerere dilucide ostendunt et hortantur negationes conjunctivo affixae, *μή* et *οὐ*.

οὐ negat ita, ut duarum enuntiationum eadem significatione, quarum altera affirmativa est, altera cum *οὐ* negativa, enuntiatum cui *οὐ* adjunctum est, contradictorie oppositum sit enuntiato affirmativo.

Contra *μή* non nisi voluntatem, consilium spectans negat, ita ut enuntiatio cum *μή* negatione alteri enuntiato eadem significatione, sed affirmativa, contrarie opposita sit. Haec negatio igitur non solum, aliquid non esse, indicat, sed etiam positivi aliquid infigere videtur; *μή σε κιχείω*.

Tantum abest ut propter hanc vel illam conjunctivo negationem adjunctam notionem hujus modi immutari putem, ut propter hanc vel illam in hoc illove loco notionem infixam conjunctivo *μή* vel *οὐ* negatio praeponatur; quam quaeque particula spectant notionem proliciunt, sed eam non inculcant.

Exempla quae utramque notionem praebent afferre juvabit: *Ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα, ὅττι τάδ' ἐστίν.* — *N.* 292, *Ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα.* Volendi quandam notionem cernimus ad actionem instantem efficiendam, quae vero ut ad effectum perducatur, ab actione personae secundae dependet [1]) (**conj. subjectivus**). Contra: *Καί νύ τις ὧδ' εἴπῃσι.* vel *Οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ οὐδ' ἔσσεται οὐδὲ γένηται.*

In illis quae exscripsi exemplis quum ipsum subjectum movendi vim et efficiendi aut habuit *(ἰδώμεθα)* aut non habuit *(μή—)*, in his contra exemplis accipiendi et quasi patiendi vim subjecto inhaerere apparet (**conj. objectivus**).

Haec duplex conjunctivi notio aeque in enuntiationibus secundariis ac in primariis exstat; ubicunque negatione *οὐ* opus est, quem „objectivum“ nomino intellegendus, ubicunque negatione *μή*, quem „subjectivum“ dico intellegendus est conjunctivus.

1. Conjunctivus in enuntiatis praedicativis.

a) *Conjunctivus subjectivus.*

Hanc conjunctivi significationem vetustiorem esse, quum ex eo apparet, quod cum conjunctivo hac notione enuntiata paratactice conectebantur (cf. B.) nulla exstant exempla hujus generis, quae conjunctivum „objectivum“ praebent, tum ex eo, quod altera significatione conjunctivus magis magisque temporis futuri notioni appropinquat.

a) *positivus.*

Incipiunt hujusmodi enutiata formulis *ἀλλά, ἀλλ' ἄγε, ἀλλ' ἄγετε, ἀλλ' ἄγε δή, εἰ δ' ἄγε, δεῦρο,* nunquam particula *αὐτάρ;* exempla non nisi primam personam sing. et plur. praebent, con-

[1]) Hentze, Philol. XXIX. p. 128 sqq.

junctivi aoristum saepius quam conjunctivi praesens, prima persona sing. semper cum antecedente formula conjuncta, prima persona plur. nonnunquam ea omissa reperitur In Odyssea unaquaeque harum formularum primae personae sing. et plur. adjungitur, in Iliade vero non reperies *ἀλλ' ἄγετε* cum I. pers. sing., *ἀλλ' ἄγε* cum I. pers. sing. uno tantum loco, *I.* 60.
Ἀλλ' ἄγ' ἐγών, : . . . .
ἐξείπω.

Hujus et negativi conjunctivi proprium est et peculiare a particulis *κέ(ν)* et *ἄν* abhorrere, de quibus infra dicam perpetua oratione.

β) negativus.

Actio instans quominus ad effectum perducatur a subjecto prohibetur, abnuitur. Quum latius hic conjunctivus patet, quam positivus, quia cum I., II., III. pers. conjunctus invenitur, tum etiam certis terminis circumscriptus est, quod nullum aliud nisi aoristi tempus reperitur, praeter *γ* 240, *Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα* = *ν* 296.

Longe frequentissime adhibetur hic conjunctivus in enuntiationibus, quae timendi notionem continent, verbum timendi vero aut supplendum est,

ε 356, *Ὤ μοι ἐγώ, μή τίς τοι ὑφαίνῃσι δόλον αὖτε.*

Φ 563, *μή μ' ἀποειρόμενον πόλιος πεδίονδε νοήσῃ,*

aut, quod saepius reperitur, adest, plerumque *δείδω; αἰδέομαί* *X* 106.

Ω 435 *δείδοικα καὶ αἰδέομαι,* *Ψ* 34, *ἀλέασθαι,* similia.

Minus frequenter usitatae sententiae cum minitandi vel admonendi notione *I* 522. . . . . *τῶν μὴ σύ γε μῦθον ἐλέγξῃς.*

Θ 95, *μή τίς τοί φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ.*

Minitatio inest enuntiationibus *σ,* 10, *εἶκε γέρον προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἕλκῃ.* cf. 13. *Φ* 475. *Α* 26.

Admonendi vel minitandi vice fungitur *μή* c. conj. antecedente verbo jurandi; *μ* 300. — *σ,* 57. — *K* 301 = 341,

Ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο,
Μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θήῃ.

Singularis pars sacramenti, ea pars cujus hoc loco praecipue ratio habetur, *μή σ' ἀνήνορα θήῃ*, conjunctivo exprimitur.

Similis conjunctivi notio intellegenda iis in locis, in quibus praeter conjunctivi formam aut futurum aut optativus exstant; nam ei praecipue sententiae, quae conjunctivo expressa est, pondus ac vis inest, sive id, quod loquenti verisimillimum videatur.

Θ 532, *εἴσομαι, ἤ κέ μ' ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης.*
.... *ἀπώσεται, ἤ κεν ἐγὼ τον.*
.... *φέρωμαι.*
Λ 433, *σήμερον ἢ δοιοῖσι ἐπεύξεαι Ἱππασίδῃσιν*
ἤ κεν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς

sive id praedicatur, quod antecedenti maxime congruit sententiae,

δ 692, *ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσιν βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη,* in antecedentibus versibus de *ἐξαίσιον ῥέξαι καὶ εἰπεῖν* verba fecit poeta.

ζ 286, *καὶ δ' ἄλλῃ νεμεσῶ, ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,*
ἥ τ' ἀέκητι φίλων .....
ἄνδρασι μίσγηται.
Ω 655, *τῶν εἴ τίς σε ἴδοιτο ....*
αὐτίκ' ἂν ἐξείποι Ἀγαμέμνονι .,....
καί κεν ἀνάβλησις λύσιος νέκροιο γένηται.

b) *Conjunctivus objectivus.*

Iis, quae de notione jam supra disserui hoc quoque addendum est, quod hac notione conjunctivus nostro „können“ propius accedere mihi videtur.

Οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ οὐδ' ἔσσεται οὐδὲ γένηται.

Plaut. Trin. 5, 2, 1, Neque fuit, neque erit neque esse usquam hominem terrarum arbitror.

Praeterea nunc primum particulas *κέ(ν)* et *ἄν* adstructas videmus, *κέ(ν)* vero in positivis tantum enuntiatis.

Ξ 484, *τῷ καί κέ τις εὔχεται* non cum Hermanno de part. *ἄν* p. 46. *κέ* in *τέ* permutandum, quia nihil est quod *εὔχεται* pro conjunctivo (objectivo) haberi vetet, indicativum quominus intellegamus obstat particula *κέν* (cf. C.) Etiam *ρ* 418, *ἐγὼ δέ κέ σε κλείω* de causis infra expositis conjunctivus, non indicativus

intellegendus est, et *μ* 383, *εἰ δέ μοι οὐ τίσουσι βοῶν ἐπιεικέ' ἀμοιβήν, δύσομαι εἰς Ἀίδαο καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.*

nescio an non *φαείνω* praes. ind. sit. cf. nostrum „und leuchte den Todten"; alii conjunctivum intellegunt, „nihil obstat, quominus mortuis lucem afferam" „ich kann ja den Todten leuchten." Hac notione obvenit conjunctivus in formula *καί ποτέ τις εἴπῃσιν* semper excepta verbis *ὥς ποτέ τις ἐρέει* vel *ὥς ἐρέουσι;* conjunctivus designat quod ut quisquam ita fortasse dicat opinione tantum praecipitur, quum vero quae credebantur verba enuntiata sunt etiam talia putantur, qualia quando pronuntiabuntur. Pro *ὥς ποτέ τις ἐρέει (ἐρέουσιν)* etiam conjunctivus locum tenere possit, non possit futurum pro conjunctivo *εἴπῃσιν.*

2. Conjunctivus in enuntiatis interrogativis.

Delbrueckius omnes interrogationes divisit, ut ipsius verbis utar, in „Bestätigungsfragen" (apud Homerum institutae sunt particula *ἦ*) (praeter *K* 62) et in „Verdeutlichungsfragen", *γ* 22, *Μέντορ, πῶς τ' ἄρ ἴω;* Sed hac divisione nescio an quid profecerit vir dd. Ut jam supra monui, interrogationes una cum ea cui adscribuntur specie enuntiatorum enatae sunt, eae, quae a Delbrueckio „Verdeutlichungsfragen" appellantur una cum enuntiatis primariis, quae „Bestätigungsfragen" ab eo appellantur una cum enuntiatis secundariis profluxerint necesse est.

Interrogationi inest adhortatio cum colore quodam dubitativo et deliberativo, quare conjunctivus in his enuntiationibus quem subjectivum diximus usitatus sit oportet. Si personas spectas, frequentissimam videbis I. pers. sing., tria tantum exempla exstant quae III. pers. sing. praebent, ita tamen, ut primam personam spectent. Secunda persona plane non reperitur, quod etiam conjunctivi usui in enuntiatis primariis optime congruit.

II.

Futurum in enuntiatis primariis.

Jam supra commemoravi, quid intersit inter futurum et conjunctivum: conjunctivus indicat actionem instantem tempore futuro, futurum indicat, aliquid perfectum iri. Consilio indicando

hoc tempus quidem inservit, nam e. g. *σὺ δὲ ταῦτα ποιήσεις* et cum colore quodam jussivo et cum expectatione quadam pronuntiari potest, at in forma ipsa certe nihil jussivi inest. Homeri carminibus „futurum pro imperativo", ut Thierschius, Krügerius, Matthiaeus volunt (cf. p. 2) vindicari non posse, dilucide ostendit Paechius „Ueber den Gebrauch des ind. fut. als modus jussivus bei Homer." Prgr. Breslau 1865.

Hic color jussivus posteriore demum tempore huic formae subpositus est. Semper tamen etiam in „futuro pro imperativo" exspectatio quaedam apparet. Nam jussum tempore futuro expressum non solum intellegitur tale, quale ut efficiatur loquens intendit, sed etiam tale, quale sine dubio effici a loquente judicatur, exspectatur. Nunc ne quis putet, futurum indicare effectum alicujus rei in natura positum; minime gentium, futurum indicat effectum in opinione loquentis situm. Si Atrides *A* 29 dicit *τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω*, at postea nihilosecius Brisein reddit Achilli, opinionis vel judicii notio in futuro *λύσω* vix fieri potest quin agnoscatur. Recte Hentze, Phil. XXVII., p. 518 sq. „Das Futurum ist also der Ausdruck nicht der objectiven Möglichkeit, wie sie in den Verhältnissen begründet ist ...., sondern der Möglichkeit, soweit der Wille des Redenden in Betracht kommt." Equidem malim „soweit die subjective Meinung des Redenden" etc. Nam hoc interest inter futurum et conjunctivum, ut conjunctivus voluntatem exprimat; id autem, quo voluntas demum fit voluntas est consilium, qua notione futurum expectationem tantum actionis se effecturae significans carere intelleximus.

Krügerus, Griechische Sprachlehre für Schulen § 53, 7, 4, ita dicit: „Ebenso gebraucht Homer zur Bezeichnung der Möglichkeit nach Relativen, neben dem Indicativ des Futurs (auch mit *κέν*) den conjunctiv." Falso. Nam tempus inserviens actioni indicandae certe eventurae pro opinione loquentis, non idem indicabit actionem fortasse eventuram, non potest significare *βουλὴ ὀνήσει* „consilium nos juvabit" et „consilium nos fortasse juvavit." Si etiam in tali enuntiationum genere in quo duae possibilitates (sit venia verbo!) sibi oppositae sunt sive disjunctione sive alia ratione, futurum saepe usitatum videmus, tamen hoc ipso tempore, quae effici possit actio indicari nequit; possi-

bilitates in his enuntiationibus eo demum exstiterunt (*I.* 78, *νύξ ἤδ' ἠέ διαρραίσει στρατὸν ἠὲ σαώσει*) quod alteri actioni eventurae etiam altera eventura opposita est; si altera actio autem non evenit, actio altera non fortasse, sed certe eveniet.

2. Futurum in enuntiatis interrogativis.

Unum tantum primae personae exstat exemplum, *φεύσομαι ἤ ἔτυμον ἐρέω*, quia futurum adhortatione carere intelleximus. Propter eam conjunctivo insitam notionem primam personam in enuntiationibus interrogativis praevalere vidimus, ut nunc secundam personam futuri. Tertiae personae tria praebent exempla carmina Homerica.

B.

Conjunctivus et futurum in enuntiatis secundariis.

Omnes enuntiationes secundarias ex enuntiationibus primariis profectas esse, hypotaxin e parataxi emanasse plurima sunt indicia.

Triplici ratione parataxis defluxit ad hypotaxin.

1) Conjunctivus (et optativus), unde (sc. a conjungendo) etiam nomen traxit hic modus, usitati erant ad enuntiata secum conjungenda paratactice apposita. Hunc loquendi usum pauca tantum in Homeri carminibus comprobant exempla, quae quasi primigenium enuntiationum finalium genus habenda sunt.

Z 340, *ἀλλ' ἄγε, νῦν ἐπιμεῖνον, ἀρήια τεύχεα δύω.*
X 418, *σχέσθε φίλοι . . . .*
λίσσωμ' ἀνέρα τοῦτον.
450, *δεῦτε δύω μοι ἕπεσθον· ἴδωμ' ὅτιν' ἔργα τέτυκται.*
Ψ 71, *θάπτε με ὅττι τάχιστα, πύλας 'Αίδαο περήσω.*
γ 18, *ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορος ἱπποδάμοιο·*
εἴδομεν ἥν τινα μῆτιν ἐνὶ στήθεσσι κέκευθεν.
χ 130, *βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν ὅττι τάχιστα.*
εἴδομεν ὁπποτέρῳ κεν 'Ολύμπιος κῦδος ὀρέξῃ.

Etiam latini sermonis similia et ea quidem usitatissima scriptoribus exempla reperiuntur — fac abeas, hoc facias velim (necesse est), similia. Conjungendi quandam vim inhaerere conjunctivo jam grammatici veteres optime perspexerunt, si eum *ὑποτακτικὴν* appellant. [1])

2) Pronomine relativo enuntiata conectebantur. Windisch „Untersuchungen über d. Rel. pron. in der indogerm. Sprache", in Curtius „Studien zur griech. und latein. Gramm." demonstravit, genuinam pronominis relativi notionem deicticam fuisse, inter quam deicticam (demonstrativam) et relativam — eam, quae postea huc profecta est — significationem notio „anaphorica" intercessoris, ut ita dicam, susceperit partes. In Homeri carminibus utraque notio pronominis *ὅς*, *ἥ*, *ὅ* persaepe secerni non potest, cujus loquendi usus exempla afferre supervacaneum videtur, quum quavis fere pagina occurrant. Enuntiationes relativae ergo primo *ἀσυνδέτως* adjungebantur, h. e. erant sententiae principales. Quum conjunctiones *ὡς, ἵνα, ὄφρα, ὅπως, ὅτε, ὁππότε, εὖτε, ἧμος* non nisi casus sint pronominis relativi, eas quoque enuntiationes his conjunctionibus institutas initio principales fuisse apparet; nec aliter de enuntiatis *πρίν, ἐπεί, εἰ* conjunctionibus institutis cogitandum.

3) Correlatione conectebantur secum enuntiata persaepe medium tenente inter parataxin et hypotaxin, de qua jam supra commemoravimus.

I.

Conjunctivus et futurum in enuntiatis relativis.

1. a. *α.* Conjunctivus in enuntiatis relativis.

Enuntiata relativa prius enata esse quam enuntiata conjunctionibus instituta, quum ex eo quod plurimae conjunctiones casus (ablativus, localis, instrumentalis, accusativus) pronominis relativi — ja sunt tum ex eo conjicere licet, quod is loquendi usus, quo totum enuntiatum antecedens explicatur relativa enuntiatione longe posterius evasit quam is, quo unum tantum ante-

[1]) Dion. Thrax in Bekk. Anecd. II. p. 642.

cedentis enuntiati vocabulum. Haec relatio ad totam enuntiationem antecedentem autem exprimitur conjunctionibus, quia casus, e quibus conjunctiones emanarunt, relationem ad totum antecedens exprimunt enuntiatum. Relatio ad unum tantum verbum antecedentis enuntiati (expressa nominativo, dativo, genetivo, accusativo jam non sufficiebat, quare aliis casibus, qui complexum antecedentis enuntiati ea relatione in se comprehenderent, opus esse videbatur.

Si spectabis enuntiata relativa cum conjunctivo e. g.

1) *δ* 756, *ἀλλ' ἔτι πού τις ἐπέσσεται, ὅς κεν ἔχῃσιν*
δώματα ὑψηρεφέα.

2) 0311, ... *καὶ ἅμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον,*
ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ·

α 351, *τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,*
ἥ τις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.

in primo exemplo, *δ* 756, quem „objectivum" diximus conjunctivum, contra in 0,311 et *α* 351, quem „subjectivum" appellavimus conjunctivum intellegendum esse apparet, nam in illo negatione *οὐ*, in his *μή* negatione opus esset. Exempla ergo segreganda erunt ratione habita hujus utriusque generis conjunctivi.

Praeterea in 0,311 intelleges verba *ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ*, ut Delbrueckii verbis utar „posterius" esse verbis antecedentibus; primum dux adsit necesse est, tum demum aliquem ducere potest; enuntiata hujus generis (consecutiva et finalia), inter enuntiata „explicativa" quae a me nominantur referenda sunt. Contra in *α.* 351 verba *ἥ τις ἀκουόντεσσι κ. τ. λ.* ut Delbrueckius dicit, „prius" esse debent verbis antecedentibus, *τὴν γὰρ ἀοιδὴν κ. τ. λ.*, nam primum *ἀοιδὴν* existat opus est, tum demum a hominibus collaudari potest. Hujus generis enuntiata (hypothetica) inter enuntiata quae correlativa dixi erunt referenda.

In enuntiatis correlativis apodosis tempus historicum exhibere non potest, quia conjunctivus in protasi postulatum, adhortationem indicat, sed id tantum **ut perficiatur volo,** quod nondum perfectum est, unde sequitur et apparet, qua de re nullas cum tempore futuro in protasi reperiamus enuntiationes hypotheticas relativas; nam futurum ea adhortandi significatione carere demonstravimus; haec adhortandi notio autem in futuro esse debebat,

quia hypothesis in enuntiatis hypotheticis relativis nisi futuro indicari non posset; aliter res sese habet in enuntiatis cum conjunctione *εἰ*, in quibus hypothesis jam conjunctione conprehenditur.

Novem praebent carmina Homerica exempla enuntiatorum hypotheticorum cum tempore historico in apodosi, sed exprimunt hujusmodi enuntiationes sententias, quae omnes in partes valent.

κ 327, *οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,*
ὅς κε πίῃ καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.

λ 432. . . . . *ἡ δ'* . . . .
οἷ τε κατ' αἶσχος ἔχευε καὶ ἐσσομένοισι ὀπίσσω
θηλυτέρῃσιν γυναιξί, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.

μ 66, *τῇ δ' οὔ πώ τις νηῦς φύγεν ἀνδρῶν, ἥ τις ἵκηται.*

ξ 61, *ἦ γὰρ τοῦγε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν,*
ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει καὶ κτῆσιν ὄπασσεν,
οἷά τε ᾧ οἰκῆι ἄναξ εὔθυμος ἔδωκεν,
οἰκόν τε κληρόν τε . . . .
ὅς οἱ πολλὰ κάμῃσι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἀέξῃ.

0,421, ... *μίγῃ* . . . .
εὐνῇ καὶ φιλότητι, τά τε φρένας ἠπεροπεύει θηλυτέρῃσιν
γυναιξί, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.

ω 201, ... *χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὄπασσεν θηλυτέρῃσι γυναιξί,*
καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.

Α 218, *ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.*

Φ 483, *Ζεὺς* . . . . . *ἔδωκε κατακτάμεν ἥν κ' ἐθέλῃσθα*

Ω 335, ... *καί τ' ἔκλυες ᾧ κ' ἐθέλῃσθα.*

Nonnulla enuntiata relativa carent eo verbo, quo pronomen relativum referendum est; cum conjunctivo subjectivo duo tantum exstant exempla:

μ 189, *ἴδμεν, ὅσσα γένηται*

Β 365, *γνώσῃ ἔπειθ'* . . . .
. . . *ὅς κ' ἐσθλὸς ἔῃσιν* . . . . . .

contra cum

β) Conjunctivo objectivo

plura reperiuntur exempla, in quibus enuntiatum antecedens

1) positivum est:

Η 171, *κλήρῳ νῦν πεπάλαχθε διαμπερες ὅς κε λάχῃσιν.*

Ψ 140, φρασσόμεθ', ὅττι κε κέρδος 'Ολύμπιος ἐγγυαλίξῃ.

2) negativum:

Φ 103, νῦν οὐκ ἐσθ' ὅστις θάνατον φύγῃ·

Ψ 343, οὐκ ἐσθ' ὅς κέ σ'ἕλῃσιν... οὐδὲ παρέλθῃ.

β 43, οὔτε τιν' ἀγγελίην ἔκλυον......
ἥν ὑμῖν σάφα εἴπω.

ζ 202, ... ἀνὴρ ...... οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται.

Conjunctivum objectivum esse cognosces singula si spectabis exempla in omnibus negatione οὐ opus esset; Φ 103, dubitare possis, utrum conjunctivus subjectivus an objectivus sit φύγῃ, sed Ψ 342, ubi οὐδὲ non μηδὲ adjuncta est negatio, clare ostendit, conjunctivum objectivum in eo enuntiatorum genere, intellegendum esse, in quo negativa est sententia antecedens.

In aliis color quidam interrogativus exstat ut *B* 365; pronomen relativum quum vero plane abhorreat a notione interrogativa [1]) haec exempla non inter enuntiationes interrogativas referenda sed ex primigenia pronominis relativi notione interpretanda sunt.

2. Futurum in enuntiatis relativis.

Enuntiata cum futuro referenda sunt inter enuntiata explicativa, quia nihil aliud continent quam explicationem verbi in antecedente enuntiatione. Eodem quo in sententiis principalibus etiam in his fungitur hoc tempus munere, ita ut nihil jam addendum videatur. Nam in Il. Ψ 675.

κηδεμόνες δέ οἱ ἐνθάδ' ἀολλέες αὖθι μενόντων,
οἵ κέ μιν ἐξοίσουσι ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμέντα

futurum ἐξοίσουσι nihil aliud quam fiduciam permagnam ceteris verbis pugulis aptissimam exprimit. (cf. ν. 666. ἄφατο δ' ἡμιόνων). Tanta est fiducia pugilis grandiloquentis, ut non solum adversarium suum manibus suis domitum humi jacentem videat, sed etiam curatores eum ablaturos adhortetur ut remaneant „die Leichenträger sollen hier bleiben, die dich heraustragen werden, non „sollen".

[1]) **Windisch, Unters. über das Rel. pron. in der indog. Sprache.**

Quare Krügero,[1]) qui futurum consilio indicando inservire dicit, Ameisio[2]), Faesio[3]) adsentiri non possum. Ad sententiam finalem exprimendam certe conjunctivo opus esset.

Ceterorum exemplorum, quamquam omnia mihi exscripsi, ea tantum quibus particula κεν adjuncta est in exemplorum collectionem referam.

Saepissime consociatum reperimus futurum cum adverbio τάχα, in Iliade exstant exempla:

Β 193. — 724. — *Ε* 489. — *Μ* 345. — *Ν* 120. — *Ψ* 427. *Ω* 355.

Odyssea haec praebet exempla:

β 40. — *ϑ* 360. — *ο* 50. — *π* 128. — 246. — *ρ* 191. — *σ* 73. — 388. — 339. — 115. — *υ* 394. — *φ* 363. — 369. — 418. — *ψ* 114.

In omnibus his locis τάχα notionem habet temporalem „mox".

Αὐτίκα futuro adjunctum videmus

Δ 173. — *Ο* 136. — *Ξ* 8. — *Ψ* 412. — *Λ* 538.

Μ 249 unicum praebet exemplum conjunctivi cum αὐτίκα conjuncti; nescio an non praeferendum sit αὐτίκ' ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσεις pro ὀλέσσῃς.

II.

Conjunctivus et futurum in enuntiatis conjunctionibus institutis.

1. Conjunctiones a stirpe pronominis relativi derivatae.

Conjunctiones huc referendae sunt ἵνα, ὥς, ὅπως, ὄφρα, ὅτε, ὁπότε, ὅτι, εἰς ὅ, ἦμος, εὖτε.

Non dubitandum est, quin variae in plurimis earum quas modo protuli conjunctionum redundent notiones in unam primigeniam notionem, quae in singulis enuntiatis usitata in hac, quam nunc praebet constitit significatione. Equidem nescio, quomodo conjunctionis ἵνα et finalem et locativam, conjunctionis ὡς notiones

[1]) Kr. Di. 53, 7, 3. „Nach Relativen findet sich bei Homer zur Bezeichnung des Zweckes der Indicativ des futuri."
[2]) cf. Adnot. § 333 coll. adnot. Krügeri.
[3]) *Ψ* 675, „relativer Absichtssatz."

sescentas paene,[1]) conjunctionis ὄφρα finalem et temporalem derivemus notionem. Conjunctionum autem, quarum alia alii repugnare videtur significatio, optime derivatur usus, si notionem primigeniam (in singulis nempe conjunctionibus notio primigenia divinari potius quam sciri oportet) in utroque enuntiatorum genere a nobis proposito, explicativo et correlativo supponimus. Unde conspicuum,

1) non ex hac vel illa conjunctionis notione de indicativo vel conjunctivo ponendo concludendum esse, immo ex indicativo vel conjunctivo (utrum subjectivus an objectivus videndum est) adjunctis conjunctioni de notione conjunctionis concludendum,

2) conjunctiones finibus angustis, quibus relativum intelleximus non esse circumscriptas, quippe cum non minus unum tantum voculum antecedens quam totam antecedentem sententiam explicare possint.

a) Enuntiata explicativa cum

α) conjunctivo.

Conjunctionum a stirpe pronominis relativi derivatarum huc pertinent *ἵνα, ὡς, ὅπως, ὄφρα.*

ἵνα instrumentalis est pronominis relativi, skt. yena, notio primigenia ergo erit „hoc modo."

ὡς ablativus est pronominis relativi ut omnia adverbia in —*ως* desinentia ablativi sunt ipsius adjectivi. Notio primigenia ablativi autem est punctum, a quo motus quisquam exit. Duarum enuntiationum quae conjunctione *ὡς* conjunctae sunt, ea enuntiatio conjunctione *ὡς* instituta indicat, actionem sibi inhabitantem inde ab eo tempore exstare, quo actio in altera enuntiatione exstiterit; sed haec primigenia notio temporalis in Homeri carminibus non reperitur, contra ea significatio, quae illam inter utrumque enuntiatum necessitatem ratione logica concepit. Notio primigenia similis erit notione conjunctionis *ἵνα.*

ὅπως suffixo indefinito — *πο* interposito tantum differt ab *ὡς* conjunctione.

[1]) **Passovius s. v. circa viginti varias hujus conjunctionis profert notiones.**

De ὄφρα conjunctione hoc certe constat, eam quoque a stirpe pronominis relativi esse derivatam. Thierschius, Gr. Gr. § 316, 14, cf. 198, 3, 1, eam derivat a neutro pronominis relativi ὅ adjuncta particula ῥα, ut ὅτε a neutro ὅ adjuncta particula τε. Equidem ὄφρα ab ὡς derivatam esse censeo, interposita stirpe indefinita — πο et adjuncta particula ῥα, ὅπωςρα, σ mox abjectum, quia Graecis ἀφωνικῶς erat σρ et spiritus asper a vocali ο translatus in voculum π, (cf. εἷς ὅ — ἕως, πάθ — σκω — πάσχω) voculum ω eliditur, cf. ἔστε (ἔστε) — ἐς ὅτε.

ἵνα, ὡς, ὅπως conjunctiones in enuntiatis explicativis et cum conjunctivo et cum futuro conjunguntur. Si postulatio quaedam in enuntiato cum conjunctivo inest, ex primigenia notione „hoc modo" facillime notio finalis „ut (finale)" derivari potest, si postulatione caret, enuntiatum quod semper erit in conjunctivo quem passivum diximus (ὅπως ἐθέλῃσιν) et in futuro, notio apparebit primigenia „hoc modo" vel si mavis „eo modo quo." Notione finali his conjunctionibus numquam futurum adstruitur, vel ut aliis dicam, omnes his conjunctionibus finalibus formas adstructas ad conjunctivi usum revoco. Nam e. g. si spectas δ 163, ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι, ὄφρα οἱ ἤ τι ἔπος ὑποθήσεαι ἠέ τι ἔργον, apparet enuntiato ὄφρα — ὑποθήσεαι postulationem aliquam inhaerere, postulatio autem semper cum colore quodam jussivo pronuntietur necesse est, a quo plane abhorrere futurum Homericum jam supra commemoravimus, futurum ergo ὑποθήσεαι esse non potest. Jam Thierschius hanc formam in Gr. Gr. § 342. 1. ed. III. ad usum conjunctivi revocavit et Ameisius in ed. IV. Odysseae ad α 57 adnotavit „ὅπως, damit, mit dem Conjunctiv" (ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται) et ad δ 163 „ὑποθήσεαι ist Conjunctiv mit kurzem Modusvocal von ὑπεθηκάμην." [1]) Quamquam soloecismi essent hi conjunctivi, quum aoristi forma ἐπελήσατο non reperiatur et ὑποθήσεαι pro conjunctivum haberi vetet Schol. Ven.[2])

[1]) Hentze, qui editionem quintam curavit, his locis Ameisii adnotationes omisit, fortasse quia in his similibusque locis nihil adhuc certe constiterit, conjunctivum an futurum sit intellegendum; in editionem „in usum scholarum" autem ego quoque nisi quae inter omnes constant referenda non esse censeo.

[2]) E. M. 106, 52 cf. Schol. Ven. ad Il. Τ. 27, et Ψ 73; σ littera in secundis personis sequente modi vocali characteristica constanter eliditur ex Aristarchi praecepto.

tamen ego quoque quin Ameisio assentiar facere non possum. De aoristo sigmatico verbi τίθημι cf. Savelsberg, „Die Aoriste ΕΔΩΚΑ ΕΘΗΚΑ ΗΚΑ“ in „Symbola phil. Bon. in honorem Fried. Ritschelii p. 508. „Alle Formen der Modi obliqui waren mit σ nach der regelmässigen Aoristbildung auf —σα flectiert.“ Quam ob rem etiam ρ 6. Π 243 in usum conjunctivi revoco.

Quod ad Α 344 pertinet:

οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχεοίατ' Ἀχαιοί.

recte imprimis restituta est forma μαχεοίατ' pro μαχέοιντο, qualem optativi formam carmina Homeri non praebent. Thierschius Gr. Gr. § 347, I. a proposuit futurum μαχέονται, eumque secuti sunt Freytag, Nägelsbachius, Bekkerus. Equidem futurum refutandum esse censeo de causis supra expositis; neque conjunctivum restituendum esse cum Porsono, Schaefero, Vossio, Kritische Blätter, I. p. 195, 229, ostendit Ameisius, Anhang zu Homers Il. Α 347.

Οδ. υ. 29 .... μερμερίζων,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναίδεσι χεῖρας ἐφήσει forma ἐφήσει optat. apocop. est ut χ 98, τύψει.[1])

Nonnulla exstant exempla enuntiationum finalium, in quibus conjunctivum praeteritis verborum formis subjunctum intellegimus. Nihil dicam de aoristis in comparationibus, quos ad praesentis temporis significationem accedere apparet, concedam etiam hujus mutatae structurae causam in nonnullis exemplis in vigore quodam orationis positam esse; hoc quidem certum est, maximum exemplorum numerum eventum a loquente etiamnum exspectatum indicare. Unus tantum Bernhardy hanc de eventu adhuc exspectato sententiam artificiosam esse censet, Wissensch. Syntax der gr. Spr. p. 104 adnot. „obgleich die neuesten Theoretiker den conjunctiv mit seltsamen Künsten, wie die Beziehung auf die Dauer ist, zu retten suchen.“

Quum eaedem particulae finales in enuntiatis copulatis apud

[1]) Savelsberg „die aoriste ΕΔΩΚΑ ΕΘΗΚΑ ΗΚΑ“ p. 512, 513, 527. Anm. 5, ejusmodi esse formas optativi demonstrat:

in Odyssea α 404, ἀπορραίσει. — β 248 μενοινήσει. — λ 585 χύψει. — 591 ἰθύσει. — ξ 329 νοστήσει. — υ 386 ἐφήσει.

in Iliade Β 4, τελέσει. — Ι 62 ἀτιμήσει. — 386 πείσει. — Ρ 515 μελήσει. — Τ 81 ἀκούσει. — Ψ 191 σκήλει. — Ω 672 δείσει.

Homerum numquam repetantur,

Οδ. γ 78, .. ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο
(ἠδ' ἵνα μιν κλέος .... ἔχῃσιν),

qui versus in optimis codicibus deest, in Vindob. et Harl. in margine tantum adscriptus et in omnibus ante H. Stephani editionibus, excepta Romana, frustra quaeritur, quemque ex α 95 in hunc locum irrepsisse Davesius in Miscell crit. p. 9 primus observavit, recte a Bekkero e textu sublatus est.

Comparationes quoque Homericas inter enuntiata explicativa recipiendas esse censeo, quum non tam artus inter protasin et apodosin sit connexus ut e. g. in enuntiatis hypotheticis et temporalibus; lumina sunt orationis, quae sententias illustrent [1]) aut dilucidiores eas reddant, multaque in iis explicandi aut ornandi causa addita sunt.

Quod temporum modorumque in comparationibus Homericis attinet usum, summam viri doctissimi huic explicando operam navarunt, sed nulla certa dijudicandi nota et assentiendi relicta. Equidem poetam in eadem re nunc indicativum nunc conjunctivum pro suo arbitrio usurpasse, in iisque quibus certe agnoscitur conjunctivus locis hunc modum probari, (Delbrück, „eine Forderung an die Fantasie") certas leges, quas omnino in comparationibus servaverit poeta, adhuc quidem constitui non posse censeo. Ulterius progredi nequeo, hariolari nescio.

Futurum tantum in comparationibus ab Homeri usu loquendi plane abhorrere censeam. Sed si Hermannus eam ob causam futuro locum in comparationibus vindicari non posse contendit, quoniam futurum quid sit nondum cognoverimus [2]) et Hermannum et Scholiastam errasse credo, Scholiastam, quia in nonnullis comparationibus res quae „γινωσκομένα" esse non possunt reperiuntur, Hermannum, quia eam ipsam ob causam, quod comparationes nihil aliud sunt, quam imagines cogitatione fictae, res, quae in comparationem vocantur, ex tempore praeterito, praesente, futuro assumi potuerunt. Ea igitur quam Hermannus in medium protulit causa esse non potest, quae futurum in comparationibus

[1]) Schol. Ven. ad Il. Λ 548 αἱ μὲν παρεκβολαὶ τριῶν ἕνεκα γένονται, αὐξήσεως, ἐνεργείας, σαφηνείας.

[2]) Schol. Ven. ad Il. Π 364, ὁ γὰρ Ὅμηρος ἀπὸ τῶν γινωσκομένων πᾶσι ποιεῖται τὰς ὁμοιώσεις.

adhiberi vetat, contra ea ex ipsa futuri notione petita, est autem notio futuri, ut actionem (pro opinione loquentis) c e r t e evasuram esse indicet. Futurum ergo totam imaginem ex cogitatione ad eventum perduceret. Tempora omnia, quae futura habentur in comparationibus partim conjunctivos (nam
Il. *O* 381 sq. *ὥς τε μέγα κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο*
νηὸς ὑπὲρ τοίχων καταβήσεται, confer
cum *O* 624, *ἐν δ'ἔπεσ', ὥς ὅτε κῦμα θοῇ ἐν νηὶ πέσῃσιν*)
partim praesentis significatione ejusque permanentis putentur necesse est.

β) Futurum in enuntiationibus explicativis cum conjunctionibus.

ἵνα, ὡς, ὅπως.

Futurum his conjunctionibus in enuntiatis finalibus consociari non posse jam supra demonstravimus. Conjunctionis *ἵνα* c. fut. unum tantum exstat exemplum:
τ 20, *νῦν δ'ἐθέλω καταθέσθαι, ἵν' οὐ πυρὸς ἵξετ' ἀϋτμή.*

Si jam ex toto sententiarum connexu notio finalis evadere nullo modo potest, ex negatione *οὐ* adjuncta formam *ἵξετ'* nisi futurum esse non posse apparet.

De *ὡς, ὅπως* c. fut. cf. collectionem exemplorum.
I 251 *φράζευ, ὅπως ἀλεξήσεις,*
P 144, *φράζεο, ὅπως σαώσεις*
in usum futuri non vocabis, quum 376, *φράζευ, ὅπως μνηστῆρσιν — χεῖρας ἐφήσεις*, formam *ἐφήσεις* conjunctivum esse Savelsberg demonstraret. [1])

In enuntiatis cum conjunctionibus *ὅπως, ὡς* pendentibus ex verbo deliberandi *φράζειν, πειρᾶν, μῆτιν ὑφαίνειν* similibus, color quidam interrogativus infixus videtur; quum autem pronominis

[1]) Savelsberg, die aoriste etc. p. 509. . . . Der Conjunctiv *ἀνέσει* *σ* 265 ist richtig geschrieben und ist begründet auf der lebhafteren Ansprache als entstanden aus *ἀνέσεσι* (urspr. *ἀνέσετι.*) p. 508. Das fut. von *ἵημι* und seinen compos. heisst immer *ἥσω*. — Tales conjunctivi in *εις* vel —*ει* desinentes exstant in Odyssea *α* 41 *ἡβήσει*. — *ϑ* 318 *ἀποδώσει*. — *ο* 524 *τελευτήσει*. — *π* 261 *ἀρχέσει*. — *π* 82 *ϑήσει*.
in Iliade *B* 147, 395. *Π* 269, 298. *κινήσει*. — *O* 359 *ἥσει*. — *ν* 375 *ἐφήσεις*. — *Π* 90 *ϑήσεις*.

relativi genuina notio abhorreat a notione interrogativa, has quoque enuntiationes cum conjunctionibus a stirpe relativi derivatis inter enuntiata interrogativa non referendas esse aeque putabimus.

b) Enuntiata correlativa.

Huc erunt referendae enuntiationes cum conjunctionibus ὄφρα, ὅτε, ἕως, εἰς ὅ, εὖτε, ἦμος.

ὅτε genuino accusativus gen. neutr. pronominis relativi adjuncta particula τε.

1) temporale, quum, wann, cum conjunctivo objectivo et cum futuro, sed raro:

Δ 164, ἔσσεται ἦμαρ ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ.
σ 272, νὺξ δ'ἔσται ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσει.

2) hypothetico-temporale:

α) ut concessivum, vorausgesetzt dass, angenommen dass, für den Fall dass.

Φ 323, ... οὐδέ τί μιν χρεώ
ἔσται τυμβοχοῆσ', ὅτι μιν θάπτωσιν Ἀχαιοί.

β) „quotiescunque."

λ 218, ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε τίς κε θάνῃσιν.
Α 80, κρείσσων γὰρ βασιλεύς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηι

hac notione imprimis usitata est conjunctio in sententiis quae omnes in partes valent. cf. Exempla.

Ex enuntiationibus temporalibus emanaverunt sine dubio enuntiationes hypotheticae; hypothesis temporis spatium putabatur quo peracto actio quaedam efficeretur; qua de causa etiam in ea conjunctione ὅτε quae initio notionem temporalem habebat notio inest hypothetica quoque. Hujus conjunctionis notioni quum congruat notio conjunctionis εὖτε „licet, ut concessivum" et „quotiescunque", quin in eam, quam Buttmannus Lexil. II. p. 202 ed. II. et Hartung, Partikellehre I. p. 215 protulerunt sententiam, εὖτε dialecti tantum forma differre a conjunctione ὅτε, pedibus ineam fieri non potest. [1])

ἕως, εἰς ὅ. Primigenia forma fuit εἰς ὅ vel ἐς ὅ, metha-

[1]) Capellmann, Sched. erit. p. 12, εὖτε, „gerade zu der Zeit" ortum ex εὖ et τε. — Curtius, Grundz. d. Etym. III. p. 557. εὖτε ortum putat ex jote, stirpe pron. rel. ja cum suffixo τε, j commutato cum ε et εο contractis in ευ.

thesi enatum ἕως, producta vocali ο et spiritu aspero pronominis relativi ὅ in voculam ε translato (cf. πάϑ-σκω-πάσχω); respondet huic conjunctioni ἔστε, genuino ἐς ὅτε, ο ejectum, spiritus asper transfertur in primam, dor. ἕστε.

Ut actio secundaria aut in tempus actionis primariae cadit aut actio secundaria actione primaria certis circumscribitur finibus, ita ὄφρα, ἕως, εἰς ὅ κεν designant „donec" aut (ὄφρα, εἰς ὅ κεν) „dum". cf. Exempla.

De conjunctionis ὄφρα interpretatione in Il. *Α* 82. discrepant sententiae virorum doctorum. Passovius s. v.: „Er hegt Groll, bis er ihn in Werk gesetzt, befriedigt haben wird." Sed hanc notionem verbi τελεῖν apud Homerum non reperies. Delbrueckius quoque in dubium vocavit hunc locum. Si vertes τελέσσῃ „finire", apparet iram tamdiu tantum in pectore servari posse, quamdiu non sit finita; nugas diceret poeta; non ὅλον intellegendum est ad τελέσσῃ, sed „ἅ μενοινᾷ", similia.

2) Conjunctiones alius ac pronominis relativi stirpis.

Conjunctiones huc spectantes sunt εἰ, ἐπεί, πρίν.

εἰ locativus, osk. svai, (Romai), notio primigenia fuit temporalis, cf. nostrum „wann", „wenn". Conjunctivo in his enuntiatis (hypotheticis) adhortativam esse notionem jam, ubi de enuntiatis relativis hypotheticis disserui commemoratum est, ubi etiam de temporum in apodosi usu conferas.

Quod de externa enuntiationum condicionalium cum conjunctivo et futuro apud Homerum forma monenda sunt, absolvere instituam.

Rarissimus conjunctivi est usus cum conjunctione εἰ adjuncta particula ἄν sive ἤν, frequentior cum sola particula εἰ, frequentissimus cum conjunctione εἰ adstructa particula κέν, κέ, κ', χ'.

Plerumque conjunctio εἰ, εἰ ἄν, ἤν, εἴ κε primum in protasi vocabulum est, rarius primum tenent locum adjectiva.

Loci in quibus adjectiva vel substantiva reperiuntur sunt:

Λ 116, ἡ δ'εἴπερ. *Χ* 191, τὸν δ'εἴπερ. *Ρ* 154, τῷ νῦν εἴ τις, c. fut. *Π* 263, τοὺς δ'εἴπερ. *Κ* 225, μοῦνος εἴ πέρ τε.
λ 110 = μ 137, τὰς εἰ μέν κ'. π 254, τῶν εἴ κεν. λ 113 = μ 140, αὐτὸς δ'εἴπέρ κεν. φ 260, ἀτὰρ πελέκεάς γε καὶ εἴ κ'.

Ex iis particulis, quae εἰ sequuntur primum tenent locum μέν et δέ, nullis aliis intercedentibus voculis inter has particulas et conjunctionem, sive antecedit e. g. *A* 324 εἰ δέ κε μὴ δώῃσιν, sive sequitur *Λ* 116, *X* 191, similia. Quare iis in locis, in quibus δ'(ε) particula non ipsam conjunctionem εἰ sequitur cum Thierschio Gr. Gr. § 329 I. et Bekkero δὴ intellegendum est et scribendum, ita ut per synizesin δὴ αὖτε legantur. Minus probabilia videntur ab Ahrensio, Philol. VII. p. 433, proposita, quia formam aeolicam δαῦτε crasi profectam ex δὴ αὖτε restituit.

Loci huc pertinentes sunt: *A* 540, τίς δ' αὖ. — *B* 225, τέο δ' αὖτ'. — *H* 24, τίπτε σὺ δ' αὖ. — 448 οὐχ ὁράᾳς ὅτι δ' αὖτε. — *O* 139. — *Ξ* 364,... καὶ δ' αὖτε. — *T* 134, ὅτε δ' αὖτε. — *Φ* 421, καὶ δ' αὖθ'.

ι 311, σὺν δ' ὅγε δ' αὖτε. — κ 281, πῇ δ' αὖτ'. — μ 116 ... καὶ δ'αὖ. — χ 165, κεῖνος δ' αὖτ'.

Praeter μέν et δέ particulas aliae quoque sequuntur conjunctionem εἰ, sed ne hiatus audiatur, semper una aut pluribus voculis interjectis a conjunctione εἰ separatae, ἄν, ἄρα, αὖ, αὖτε, ἔτι, ἤδη, οὐ, οὐκέτι.

Negationes praeter οὐ et μή, μήτις, οὔτις, et οὐκέτι non reperiuntur in protasi. Praecedit tamen οὐδέ et μηδέ contractam quasi apodosin continens: *A* 90, οὐδ' ἤν. — *Θ* 478, οὐδ' εἴ κεν. — 482, οὐδ' ἤν. — *X* 350, οὐδ' εἴ κεν (apodosis negativa sequitur) α 204 οὐδ' εἴ περ τε. — ξ 140, οὐδ' εἴ κεν.

Repetitae conjunctionis sequente conjunctivo exempla in his duobus tantum locis leguntur:

Δ 353 = *I* 359, ὄψεαι, ἢν ἐθέλῃσθα καὶ εἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ.

Cum indicativo haec exstant exempla:

ε 90 = *Ξ* 195 = *Σ* 427.

εἰ δύναμαι τελέσαι γε καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.

A 39, Σμίνθευ, εἴ ποτε................ἔρεψα.

ἢ εἴ δή ποτε τοι ....ἔκηα.

H 117, εἴπερ ἀδειής γ' ἐστὶ καὶ εἰ.......ἐστί.

Cum optativo in uno tantum legitur loco:

χ 61,... οὐδ' εἴ μοι....... ἀποδοῖτε

.... καὶ εἴποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε.

Jam extant exempla quae repugnans quasi structurae in enuntiatis condicionalibus *μή* negationem propter conjunctivum, quem „subjectivum" appellavimus adhibenti, *οὐ* negationem praebent. Sed quae si ita sunt, *οὐ* non ad totum enuntiatum sed ad unum tantum voculum referendum, quod potissime habeat vim at gravitatem, ut *μ* 383, *εἰ δέ μοι οὐ τίσουσι κ. τ. λ.* Simili ratione *οὐ* in enuntiatis cum notione prohibitiva usurpatur, *μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ — μή νύ τοι οὐ χραίσμωσι θεοί.* *Π* 128, *μὴ δὴ νῆας ἕλωσι καὶ οὐκέτι φυκτὰ πέλωνται,* negatio cum voce sequente in unam confunditur notionem. cf. praeterea:

τ 85, *εἰ δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.*
β 274, *εἰ δ' οὐ κείνου γ' ἐσσι γόνος.*
Γ 289, *εἰ δ' ἂν ἐμοὶ.... τίνειν οὐκ ἐθέλωσιν.*
Δ 55, *εἴ περ γὰρ φθονέω καὶ οὐκ εἰῶ διαπέρσαι.*
160, *εἴ περ γάρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν.*
Ο 162, *εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεται* cf. 178.
492, *ἀρίγνωτος Διὸς ἄνδρασι γίγνεται ἀλκή,*
ἠδ' ὅτινας μινύθῃ τε καὶ οὐκ ἐθέλῃσιν ἀμύνειν.
Υ 129, *εἰ δ' Ἀχιλεὺς οὐ ταῦτα θεῶν ἐκ πεύσεται.*
139, *εἰ δέ κ'.... οὐκ εἰῶσιν μάχεσθαι.*
Ω 296, *εἰ δέ τοι οὐ δώσει ἑὸν ἄγγελον.*

Si notionem conjunctivi „subjectivi" in enuntiatis hypotheticis adhibiti, h. e. postulatum, cum notione totius conjunctivi, a Bäumleinio egregie „Tendenz zur Wirklichkeit" definita, conjungimus, quid *εἰ* c. conj. (= *ἐάν* c. conj. scriptorum pros.) designet clare et dilucido apparebit. De *εἰ* c. ind. fut. notione nihil amplius addendum mihi videtur.

Quod attinet ad *Φ* 463:

ἐννοσίγαἰ, οὐκ ἄν με σαόφρονα μυθήσαιο
ἔμμεναι, εἰ δὴ σοί γε βροτῶν ἕνεκα πτολεμίζω,

ubi Hermannus (de part. *ἄν* II. 7, p. 99) *πτολεμίζω* conjunctivum esse censet, ego mihi hoc persuadere non possum. Nam conjunctivum intellegi particula *δή* vetat quae solam si sequitur conjunctionem *εἰ* in enunutiationibus hypotheticis nunquam conjunctivo adjuncta reperitur cf. *Α* 294, *εἰ δή σοι ὑπείξομαι.* — *Ω* 57, *εἰ δὴ θήσετε.* — *Ν* 375, *εἰ ἐτεὸν δὴ τελευτήσεις.* — *ω* 434, *εἰ δὴ μὴ τισόμεθ'.* — *φ* 170, *εἰ δὴ τοῦτό γε κεκαδήσει.*

Non dubium mihi videtur, quin hoc quoque loco (pro indi-

cativo praesentis hanc formam propter sensum qui illis verbis inest, accipi nequit) pro *πτολεμίζω* substituam *πτολεμίξω*, cf.

Α 294, *Ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην,*
εἰ δὴ σοι πᾶν ἔργον ὑπείξομαι et

Ω 57, *εἴη κεν καὶ τοῦτο τεὸν ἔπος.*
εἰ δὴ ὁμὴν Ἀχιλῆι καὶ Ἕκτορι θήσετε τιμήν.

Ut in enuntiatis hypotheticis *οὐ* negationem ut ita dicam illegitimam esse perspeximus, ita in alio quodam genere enuntiatorum, quae conjunctione *εἰ* instituuntur sequente conjunctivo vel futuro nulla alia nisi hac negatione opus erit, conjunctivus ergo quem „objectivum" diximus intellegendus. Enuntiata hujusmodi exprimunt exspectationem, quae in formam quandam interrogativam redacta est. Verbum ex quo interrogatio pendet aut exstat, *Π* 860, *τις δ' οἶδ' εἴ κ' Ἀχιλεὺς......*
aut intellegendum est, quae structura longe usitatissima Homero. cf. Exempla. Delbrueckius hujusmodi enuntiationes „posteriores" appellat. Sed ego haec enuntiata non inter explicativa, sed correlativa referenda censui, quia tam artus in protasin et apodosin exstat connexus, qualem in correlatione tantum exstare intelleximus.

ἐπεί [1]) sine dubio ex *ἐπί* et *εἰ* profectum; *ἐπὶ* correlativum est temporale conjunctionis *εἰ*, quae genuino temporalis erat, *ἐπεὶ εἶδεν ἔγνω* = *εἰ εἶδεν ἐπί ἔγνω*. Similis usus reperitur in lingua latina conjunctionum priusquam simulatque.

Hac notione temporali in enuntiatis correlativis usitatissima est conjunctio sequente conjunctivo notione „postquam", unde Buttmannus Gr. Gr. § 139 n. 16, conjunctivum aoristi pro futuro exacto adhibitum esse contendit, quae praesumtiva futuri notio, quum a primigenia conjunctivi significatione plane abhorreat, significatione conjunctionis *ἐπεί* demum in hanc formam translata est. Ex primigenia temporali facile causativa proficisci potuit notio, qua in enuntiatis explicativis reperitur conjunctio, „quoniam."

πρίν = *πάρος* (skt. parô sive parâ, lat. prius germ. früher. slav. przód).

Π 628, ... *οὔ τοι* ....
νεκροῦ χωρήσουσι πάρος τινὰ γαῖα καθέξει.

[1]) Curtius, Grundz. der Etym. p. 366. Erläuterungen etc. p. 191.

ν 427, *ἀλλὰ τά γ' οὐκ οἴω· πρὶν καὶ τινὰ γαῖα καθέξει.*

πρὶν hac significatione adverbium temporale esse gradus comparativi oppositum adverbio *νῦν* demonstrant multa exempla:

ε 335, *Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήεσσα*
νῦν δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσσι θεῶν ἐξ ἔμμορε τιμῆς.

Β 111, *Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ,*
σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονεέσθαι,
νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο κ. τ. λ. cf. *ϑ* 155.

Etiam enuntiata quae *πρίν* adverbium et conjunctionem praebent in explicativa et correlativa sunt segreganda.

Si spectabis:

Σ 283, *οὐ δέ ποτ' ἐκπέρσει· πρίν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται.*
Ω 551, *οὐ δέ μιν ἀνστήσεις· πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθησθα.*

et

Σ 135, *ἀλλὰ σὺ μὲν μή πω καταδύσεο μῶλον Ἄρηος,*
πρίν γ' ἐμὲ δεῦρ' ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδηαι.

intelleges, in prioribus duobus locis non tam artus inter sententias exstare connexum, ut enuntiatum alterum, altero dempto non sit per se ipsum perspicuum, contra in tertio, quem exscripsi loco *Σ* 135, necessitudine tanta inter se conjuncta esse enuntiata et consociatione, ut alterius alteram certis sententiam describat finibus eamque suppleat. Illius generis enuntiata inter explicativa, hujus generis inter correlativa sunt referenda, in illis enuntiatis *πρὶν* notione adverbiali et conjunctivus, cujus in enuntiatis explicativis unum tantum praebent exemplum carmina Homerica, quem objectivum diximus intellegendus, in his *πρὶν* pro conjunctione et conjunctivus quem subjectivum appellavimus putandus est; sententia antecedens semper est negativa.

Enuntiationes interrogativae geminatae cum conjunctivo et futuro apud Homerum instituuntur particula *ἤ* (*ἦ*)

ἤ ....*ἦ* (*ἤ κε*.......*ἦ κε*)
ἤ ....*ἦε* (*ἤ κε*.......*ἦε κε*)
.......*ἤ* *Α* 83. — *Θ* 111. — *ν* 415. — *π* 138. — *τ* 325.
.......*ἦ*.
ἠέ.......*ἠε*.
ἠέ.......*ἦε*.
ἠέ.......*ἦ*.

Membrum secundum interrogationis instituitur particula ἦ, cum graviore accentu perispomeno, quia eo ipso membro geminata existit interrogatio. [1]) Aliam sententiam protulit Bäumlein, [2]) utrique membro ἤ disjunctivum vindicaturus; quamquam ego quoque ἤ disjunctivum ab ἦ interrogativo secernendum non esse putem, tamen nihilo secius membro secundo particulam ἦ de causis a Lehrsio l. c. expositis adjungam. In dubium vocari possunt, si usum modorum spectabis

α 296, ἦ κεν νοστήσας ἀποτίσεται ἦε καὶ οὐχί.
Γ 311, ἤ κέν μιν ἐρύσσεαι, ἦ κεν ἐάσεις.
Θ 532, εἴνυσαι, ἤ κέ μ' ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης
....ἀπώσεται, ἦ κεν ἐγὼ τόν.... φέρωμαι.
Φ 226, ... πειρηθῆναι
....ἤ κέν με δαμάσσεται ἦ κεν ἐγὼ τόν.

Sed omnibus his locis conjunctivum, non futurum intellegendum esse, ex hoc concludere licebit. ἤ particula sola posita in nonnullis locis conjunctionis εἰ vice fungitur, Α 83. Θ 111. ν 415. π 138. τ 325; non dubium est quin ἤ κε — ἦε κε quoque eadem ratione usitatum sit; in interrogationibus vero conjunctione εἴ κε institutis nunquam futurum his particulis adstructam reperiemus, quum Savelsberg „die aor. ΕΔΩΚΑ etc.“ σ, 265 ἀνέσει, itemque ο 524 τελευτήσει, quae sola tantum futuri cum ἤ κεν consociati fuerant exempla in usum conjunctivi vocaverit. Quam ob rem omnes formas εἴ κεν particulis adstructas ut Β 72, εἴ κέν πως θωρήξομεν, ο 297, εἴ κε.. ἐρύξομεν, similia conjunctivos esse correpta vocali copulativa censebimus.

C.

De particulis ἄν et κέν conjunctivo et futuro adstructis.

Inter particulas ἄν et κέν necessitudinem quandam affinitatemque intercedere quum eo demonstratur, quod in vetustiore dialecto aeolica et dorica κε particula pro ἄν usitatur, tum eo quoque, quod apud scriptores epicos in enuntiatis conjunctis pari modalitate nonnunquam utraque particula invenitur:

[1]) Lehrs., quaest. epp. p. 53 sqq.
[2]) Fleckeisens Jahrb. 1862, p. 196.

Δ 353, *ὄψεαι, ἤν ἐθέλῃσθαι καὶ εἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ.*
Ν 288, *εἴ περ γάρ κε βλεῖο πονεύμενος ἠὲ τυπείης,*
οὐκ ἂν ἐν αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος οὐδ' ἐνὶ νώτῳ,
ἀλλά κεν ἢ στέρνων ἢ νήδυος ἀντιάσειεν.
321, *ἀνδρὶ δέ κ' οὐκ εἴξειε μέγας.... Αἴας,*
....
οὐδ' ἂν Ἀχιλλῆι.........χωρήσειεν.
Ξ 244, *ἄλλον μέν κεν ἔγωγε..............*
ῥεῖα κατευνήσαιμι, καὶ ἂν ποτάμοιο ῥέεθρα.
Τ 271, *οὐκ ἂν δή ποτε θυμὸν...........*
Ἀτρείδης ὤρινε διαμπερές, οὐδέ κε κούρην
ἦγεν ἐμεῦ ἀέκοντος.
β 76, *εἴ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἂν ποτε καὶ τίσις εἴη.*

Particularum usum vero non in unum idemque congruere jam eo quod altera alteri adjuncta reperitur in eadem enuntiatione perspicuum est.

Λ 202, *ὄφρ' ἂν μέν κεν ὁρᾷς Ἀγαμέμνονα,*
ε 361, *ὄφρ' ἂν μέν κεν δούρατ' ἐν ἁρμονίῃσιν ἀρήρῃ,*
ζ 259, *ὄφρ' ἂν μέν κ' ἀγροὺς ἴομεν καὶ ἔργ' ἀνθρώπων.*

Quae de particularum *ἄν* et *κεν* origine viris doctissimis disputata sunt, tamen non ita ut omni careant dubitatione explanata sunt. Alii enim, in iis Hermannus, gravissimus auctor, Dammius, illas voces diversae originis, alii ejusdem esse existimant, in iis Rostius, qui primus eam de communi particularum *ἄν* et *κέν* origine movit quaestionem; artificiosam hanc derivationem huc referre supersedebo, quum nihil afferat momenti. Equidem omnia quae exstant cum futuro et conjunctivo adjunctis particulis *ἄν* et *κέν* exempla Homerica in eandem qua in dissertatiuncula hac usus sum dispositionem congessi singulisque partibus quotiescunque reperiantur *ἄν* vel *κέν* particulae adscripsi, si hac fortasse ratione certi quidquam mihi redundaret. Juvabit hanc dispositionem afferre.

A.

Enuntiata primaria.

I. cum conjunctivo:

a) cum subjectivo particulae non conjunguntur.

b) cum objectivo.

α) negativo, ἄν 6, κέν nulla exstant exempla.
β) positivo, ἄν 2, κέν 12 „ „

II. cum futuro:

a) positivo, ἄν 3, κέν 21 „ „
b) negativo, cum ἄν nulla, cum κέν 2 exempla.

B.

Enuntiata secundaria.

I. cum pronomine relativo:

a) in enuntiatis explicativis.
α) cum conj. subj. cum ἄν nulla, cum κέν 16.
β) „ „ obj. „ „ 1, „ „ 5.
cum futuro, κέν 10.

b) In enuntiatis correlativis.
ἄν 3, κέ 113.

II. cum conjunctionibus:

1) a stirpe pron. rel. ὡς, ἵνα, ὅτε, ὁπότε, εὖτε, ὄφρα, ὅπως, εἰς ὅ, ἕως, ἦμος.

a) in enuntiatis explicativis.
α) cum conjunctivo subjectivo:

ὡς,	ἵνα,	ὅπως,	ὄφρα	
8.	„	„	7.	cum particula ἄν.
32.	1.	3.	9.	„ „ κέν.

β) cum conjunctivo objectivo, ὅπως (ὡς) ἄν ἐγὼ εἴπω 11.
cum κέν particula tantum in ὅπως κεν ἐθέλῃσιν.
γ) cum futuro.

b) in enuntiatis correlativis.
ὄφρα, εἰς ὅ, ἕως, ὅτε, ὁπότε, εὖτε, ἦμος.

ὄφρα,	ἕως,	εἰς ὅ „donec"	
6.	„	„	cum partic. ἄν.
5.	3.	40.	„ „ „ κεν.

ὄφρα,	εἰς ὅ „dum"	
7.	„ „	cum particula ἄν.
6.	„ „	„ „ κέν.

ὅτε, ὁπότε, εὖτε 9. 7. 8. } cum particula ἄν.
20. 15. „ „ „ κέν.

2) a stirpe alius verbi ac pron. rel.
εἰ, ἐπεὶ, πρίν.
πριν semper sine particulis ἄν et κέν reperitur, cum particulis εἰ, ἐπεί in correlativis tantum enuntiatis conjunctae sunt particulae.

a) cum conjunctivo
in enuntiatis hypotheticis
εἰ, ἄν 20, κέν 108
in enuntiatis interrogativis
εἰ, κέν 53.

b) cum futuro
in enuntiatis hypotheticis
εἰ, κέ 3
in enuntiatis interrogativis
nulla exstant exempla.

ἐπεὶ „postquam“ ἄν 38, κέν 27, si adnumerabis ἐπεί κε in comparationibus 33.

Usus particulae κέν longe frequentior est quam particulae ἄν,

1) in enuntiatis primariis...... ἄν : κέν = 9 : 35.
2) in enuntiatis secundariis .... ἄν : κέν = 140 : 450.
a) in enuntiatis explicativis ἄν : κέν = 37 : 77.
b) in enuntiatis correlativis ἄν : κέν = 104 : 373.
in summa ἄν : κέν = 5 : 16.

Imprimus illud apparet, neutram harum particularum significationem modorum vel temporum mutari, neque ἄν vel κέ particulis additis incertam reddi sententiam, quae immo nonnunquam certissimam esse appareat.

Α 300, *τῶν δ' ἄλλων, ἅ μοί ἐστι θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,*
τῶν οὐκ ἄν τι φέροις ἀνελὼν ἀέκοντος ἐμεῖο.

Γ 66, *οὔ τοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,*
ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσι, ἑκὼν δ' οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.

Δ 223, *ἐν δ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδῃς Ἀγαμέμνονα δῖον.*

O 69, *ἐκ τοῦ δ᾽ ἄν τοι ἔπειτα παλίωξιν παρὰ νηῶν*
αἰὲν ἐγὼ τεύχοιμι.

Ξ 102, *ἔνθα κε σὴ βουλὴ δηλήσεται, ὄρχαμε λαῶν.*

In enuntiatis negativis praecipue *ἄν*, in positivis praecipue *κέν* particula adstruitur, e. g. in enuntiatis primariis cum conjunctivo vel futuro 6 sententiae negativae cum particula *ἄν* oppositae sunt 2 sententiis negativis cum particula *κέν*, 5 sententiis p o s i t i v i s cum particula *ἄν* opponuntur 33 p o s i t i v a e cum particula *κέν*; in enuntiatis secundariis longe saepissime reperiuntur *οὐκ ἄν*, rarius *οὐδέ κε, οὔ κεν.*

In enuntiatis disjunctivis in quibus duae possibilitates sibi sunt oppositae semper *κέ*, nunquam *ἄν* adhibetur:

δ 545, *ἢ γάρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι, ἤ κεν Ὀρέστης*
κτεῖνεν ὑποφθάμενος.

733, *εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὁρμαίνοντα,*
τῷ κε μάλ᾽ ἤ κεν ἔμεινε καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
ἤ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισι ἔλειπε.

Λ 431, *σήμερον ἢ δοιοῖσι ἐπεύξεαι Ἱππασίδῃσιν,*
. . . .
ἤ κεν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς.

Neque interrogationum geminatarum ullum cum particula *ἄν* exstat exemplum.

Sed ante omnia hoc quidem spectandum est, imprimis in enuntiatis relativis notione hypothetica *κέ* particulam, praeter t r i a exempla c u m p a r t i c u l a *ἄν*, pronomini relativo adstructam reperiri, estant exempla 113; etiam in enuntiatis relativis notione finali nulla cum particula *ἄν*, 16 cum particula *κέν*, 3 tantum sine utraque particula occurrunt. Si Casselmannus „De usu particularum *ἄν* et *κέν* apud Homerum" p. 4 dicit: „*κέν* ad cogitationem ejus qui loquitur, *ἄν* ad rem ipsam refertur," ita equidem velim v. dd. dixerit, *κέν* ad id quod loquens de c e r t a re quadam cogitet, *ἄν* ad totam sententiarum cohaerentiam refertur." Huic argumentationi praeterquam est documento, quod in eis enuntiatis, quae utramque particulam exhibent, particula *ἄν* ut notione amplior plerumque particulae *κέν* praegreditur cf. praeter *ὄφρ᾽ ἂν μέν κεν* *Λ* 202, *ε* 361, *ζ* 259 etiam *σ* 318:

ἤν περ γάρ κ᾽ ἐθέλωσιν

Δ 353, *ὄψεαι ἢν ἐθέλησθα καὶ εἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ*

Ω 655, *τῶν εἴ τίς σε ἴδοιτο*
αὐτίκ' ἂν ἐξείποι 'Αγαμέμνονι
καί κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖο γένηται.

In comparationibus nunquam *κέν*, saepe *ἄν* ei sententiae quae totam imaginem inducit adstructa est particula, cum singulis membris comparationis *κε* particula consociata

B 475, *τοὺς δ', ὥστ', αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες*
ῥεῖα διακρίνωσιν, ἐπεί κε νόμῳ μιγέωσιν.
cf. *Γ* 324. — *P* 658. — *Φ* 575. — *ω* 7.

Eandem valere rationem in temporalibus enuntiatis et hypotheticis *(εἰ)* singula docent exempla.

Finem disputationi imponere non possum, priusquam quae de conjunctivi et futuri usu Homerico adhuc mihi dicta sunt, exemplis quoque illustraverim. Omnia mihi initio in animo fuit afferre exempla quae praebeant carmina Homerica; sed persuadere mihi non poteram, quin si e. g. omnia enuntiata finalia conjunctionibus *ἵνα, ὡς, ὅπως* etc. instituta, quorum sescenta paene exstant, exscriberem, aliquid momenti afferrem. Ea tantum finalium excutienda mihi videbantur enuntiata, quorum in antecedente exstitit sententia tempus historicum, praeterea omnia contuli enuntiata in quibus particulae *ἄν* et *κέν* inveniuntur.

Exempla.

A.
Enuntiata primaria.

I. Conjunctivus.

a) subjectivus.

b) objectivus.

1) κέν.

Α 184, τὴν μὲν πέμψω, ἐγὼ δ'ε κ' ἄγω Βρισήιδα.
137, εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι.
cf. 324.
417, σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὄληαι.
Π 129, δύσεο τεύχεα θᾶσσον, ἐγὼ δέ κε λαὸν ἀγείρω.
Ξ 234, ἐγὼ δέ κέ τοι ἰδέω χάριν ἤματα πάντα.
484, τῷ καί κέ τις εὔχεται.
Ω 655, καί κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖο γένηται.
κ 507, τὴν δέ κέ τοί πνοιὴ Βορέαο φέρῃσιν.
δ 692, ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσι βρότων, ἄλλον κε φιλοίη.

2) ἄν.

α) positivus.

Α 205, ᾗς ὑπεροπλίῃσι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσσῃ.
Χ 505, νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθῃσιν.

β) negativus.

Β 488, πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἔγωγε μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω.
Λ 387, εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον σὺν τεύχεσι πειρηθείης
οὐκ ἄν τοι χραίσμῃσι βίοι . .

δ 340, πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω.
λ 328, πάσας „ „ „ „ „ „ „
517, πάντας „ „ „ „ „ „ „
Α 262, οὐγάρ πως τοίους ἴδον ἀνέρας οὐδὲ ἴδωμαι.
Ι 262, „ „ „ „ „ „ „
π 437, οὐκ ἐσθ' οὗτος ἀνὴρ οὐδ' ἔσσεται οὐδὲ γένηται.
ζ 202, „ „ „ „ διερὸς βροτὸς „ „
Ο 350, οὐδέ νυν τόν γε
γνωτοί τε γνωταί τε πυρὸς λελάχωσι θανόντα.
Η 197, οὐ γάρ τίς με βίῃ γε ἑκὼν ἀέκοντα δίηται.
ζ 221.

II. Futurum.

1) ἄν.

Χ 49, Ἀλλ' εἰ μὲν ζώουσι μετὰ στρατῷ ἦ τ' ἂν ἔπειτα
.... τ' ἀπολυσόμεθ'..........
66, Αὐτὸν δ' ἂν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσι
ὠμησταὶ ἐρύουσι...........
Ι 167, εἴ δ' ἄγε, τοὺς ἂν ἐγὼν ἐπιόψομαι,

2) κέ.

α) positivum.

Α 139, .. ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὅν κεν ἵκωμαι.
523, .. ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται, ὄφρα τελέσσω.
Δ 176, καί κέ τις ὧδ' ἐρέει.......
Γ 138, τῷ δέ κε νικήσαντι φίλη κεκλήσῃ ἄκοιτις.
Μ 226, πολλοὺς...Τρώων καταλείψομεν, οὕς κεν Ἀχαιοὶ
χαλκῷ δῃώσουσιν...........
Ξ 102, ἔνθα κε σὴ βουλὴ δηλήσεται.
239, Ἥφαιστος δέ κ' ἐμὸς παῖς........
τεύξει.
267, ἀλλ' ἴθ' ἐγὼ δέ κέ τοι χαρίτων μίαν......
δώσω...................
Ρ 515, τὰ δέ κεν Διὶ πάντα μελήσει.
Ψ 559, ἐγὼ δέ κε καὶ τὸ τελέσσω.
[π 298, τοὺς δέ κ' ἔπειτα
Παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει........]

β) negativum.

τ 558, οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.
Θ 405, οὐδέ κεν ἐς δεκάτους.... ἐνιαυτούς
ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον.
Ι 61, οὐδέ κέ τίς μοι...........
μῦθον ἀτιμήσει cf. Savelsberg, die aoriste etc. p. 580.

B.
Enuntiata secundaria.

I. Enuntiata relativa.

a) *Enuntiata explicativa.*

α) conjunctivus subjectivus cum particula κεν.

β 193, *σοὶ δέ... θωὴν ἐπιθήσομεν, ἥν κ' ἐνὶ θυμῷ*
τίνων ἀσχάλλῃς............
213, *ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,*
οἵ κέ μοι ἔνθα καὶ ἔνθα διαπρήσσωσι κέλευθον..
δ 29,..*ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν, ὅς κε φιλήσῃ.*
ζ 37,....*ἐπότρυνον πατέρα............*
......*ἅμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄγῃσιν,*
ι 356,...*ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ χαίρῃς.*
κ 288,...........*ἐς δώματα Κίρμης*
ἔρχεν, ὅ κέν τοι κρατὸς ἀλάλκῃσιν κακὸν ἦμαρ.
ν 400,.............*ἀμφὶ δὲ λαῖφος*
ἕσσω, ὅ κε στυγέῃσιν ἰδὼν ἄνθρωπος ἔχοντα.
π 349, *ἐς δ' ἐρέτας ἁλιῆας ἀγείρομεν, οἵ κε τάχιστα*
κείνοις ἀγγείλωσι.........
ρ 385, *ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδὸν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἀείδων;*
ο 311, *ἀλλά μοι εὖ θ' ὑπόθευ καὶ ἅμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν' ὄπασσον,*
ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ...........
σ 86, *πέμψω σ' ἠπειρόνδε............*
εἰς Ἔχετον βασιλῆα...........
ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι..........
τ 403, cf. Ameis, Anh. zu Hom. Od. *τ* 403.
I 166, *ἀλλ' ἄγετε, κλητοὺς ὀτρύνομεν, οἵ κε τάχιστα*
ἔλθωσ' ἐς κλισίην...........
Ω 119, *δῶρα δ' Ἀχιλλῆι φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ* =
147—196.

β) conjunctivus objectivus.

1) ἄν.

μ 81, *μέσσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ἔστι σπέος.......*
..........*ᾗ περ ἂν ὑμεῖς*
νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε.........

2) κέν.

β 43, *οὔτε τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυον.*
ἥν χ' ὑμῖν σάφα εἴπω........

δ 756, *ἀλλ' ἔτι πού τις ἐπέσσεται ὅς κεν ἔχῃσιν*
δώματά θ' ὑψερεφέα........
ζ 202, *οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ οὐδ' ἔσσεται οὐδὲ γένηται*
ὅς κεν Φαιήκων...ἐς γαῖαν ἵκηται.
κ 539, *ἔνθα τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται.......*
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα.......
λ 135,....*θάνατος δέ τοι........*
.....*τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέ φνῃ.*
ψ 140, *φρασσόμεθ', ὅττι κε κέρδος Ὀλύμπιος*
...............*ἐγγυαλίξῃ.*
ψ 282,...*θάνατος δέ μοι...........*
τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ.
Η 171, *κλήρῳ νῦν πεπάλασθε διαμπερές, ὅς κε λάχῃσιν.*
Φ 127, *θρώσκων τις................ὑπαΐξει*
ἰχθύς, ὃς κε φάγῃσιν..........
Ψ 345, *οὐκ ἔσθ' ὅς κέ σ' ἕλῃσιν μετάλμενος οὐδὲ παρέλθῃ.*

Futurum in enuntiatis explicativis.

κέν **particula tantum adstruitur.**
Κ 44, *χρεὼ βουλῆς................*
κερδαλέης ἥ τίς κεν ἐρύσσεται ἠδὲ σαώσει.
282, *ῥέξαντες μέγα ἔργον, ὅ κε Τρώεσσι μελήσει.*
Ψ 675, *κηδεμόνες δέ οἱ ἐνθάδ' ἀολλέες αὖθι μενόντων,*
οἵ κέ μιν ἐξοίσουσιν ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμέντα.

b) Enuntiata correlativa

1) cum particula κέν. Antecedit

a) Indicativus praesentis.

Α 526,....*οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον οὐδ' ἀπατηλὸν*
οὐδ' ἀτελεύτητον, ὅτί κεν κεφαλῇ κατανεύσω.
Γ 66, *οὔ τοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,*
ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν.
279,.........*οἳ ὑπένερθε καμόντας*
ἀνθρώπους τίνυσθον, ὅ τίς κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ.
Ζ 228, *πολλοὶ μὲν γὰρ ἐμοὶ Τρῶες...........*
κτείνειν ὅν κε θεός γε πόρῃ καὶ ποσσὶ κιχείω,
πολλοὶ δ' αὖ σοι Ἀχαιοί, ἐναιρέμεν ὅν κε δύνηαι.
Θ 34, *ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ'.........*
οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται.
Ι 615, *καλόν τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν, ὅς κ' ἐμὲ κήδῃ.*
313, *ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀίδαο πύλῃσιν,*
ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴπῃ.

Ξ 416, τὸν δ᾽ οὔπερ ἔχει θράσος, ὅς κεν ἴδηται
ἐγγὺς ἐών................
O 46,..............παραμυθησαίμην
τῇ ἴμεν ᾗ κεν δὴ σύ.....ἡγεμονεύσῃς.
Π 621,....χαλεπόν σε καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα
πάντων ἀνθρώπων σβέσσαι μένος ὅς κε σεῦ ἄντα
ἔλθῃ...................
Λ 409, οἶδα γαρ ὅττι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο,
ὅς δέ κ᾽ ἀριςτεύῃσι... τὸν δὲ μάλα χρεώ
ἑστάμεναι.................
P 99, ὁππότ᾽ ἀνὴρ ἐθέλῃ πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι,
ὅν κε θεὸς τιμᾷ............
cf. *T* 167. — 260. — 228. — *Υ* 308. — *Φ* 24. — *Ψ* 322.
β 128, πρίν γ᾽ αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαίων, ᾧ κ᾽ ἐθέλῃσιν.
γ 355, ξείνους ξεινίζειν, ὅς τίς κ᾽ ἐμὰ δώμαθ᾽ ἵκηται.
δ 196,.......... νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν
κλαίειν ὅς κε θάνῃσιν βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
ζ 28, εἵματα..κεῖται..................
..........ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴν
ἕννυσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρασχεῖν, οἵ κέ σ᾽ ἄγωνται.
cf. *η* 33. — *θ* 32. — 585. *κ* 22. — 74.
ξ 126, ὅς δέ κ᾽ ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
...................ἀπατήλια βάξει
ο 21, κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν, ὅς κεν ὀπυίῃ.
cf. 55. — 69. — 421.
τ 564, τῶν οἵ μέν κ᾽ ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος
οἵ ῥ᾽ ἐλεφαίρονται.................
υ 295,..... οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν...........
ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ᾽ ἵκηται.
cf. *φ* 312. — 341.
φ 345,..... τόξον μὲν Ἀχαιῶν οὔ τις ἐμεῖο
κρείσσων, ᾧ κ᾽ ἐθέλω, δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι.
χ 66, νῦν ὑμῖν παράκειται.....ἠὲ μάχεσθαι
ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
ω 29, μοῖρ᾽ ὀλοή, τήν οὔ τις ἀλεύεταί, ὅς κε γένηται.

futuri.

A 139, ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὅν κεν ἵκωμαι.
B 229, ἦ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι, ὅν κέ τις οἴσει
Τρώων ἱπποδάμων................
ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω.
cf. 361. — 366.
E 471,....ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι, ὅττί κεν εἴπω;
Θ 405, οὐδέ κεν ἐς δεκάτους........ ἐνιαυτούς
ἕλκε᾽ ἀπαλθήσεσθον, ἅ κεν μάρπτῃσιν κεραυνός.

I 74, *πολλῶν δ' ἀγρομένων τῷ πείσεαι, ὅς κεν ἀρίστην*
βούλην βουλεύσῃ.............
cf. 102. — 140. — 397, — *K* 235. — 306. *Λ* 367.
P 93, *μή τίς μοι Δαναῶν νεμεσήσεται, ὅς κεν ἴδηται.*
cf. 99. — 229.
Σ 271,....*ἀσπασίως γὰρ ἀφίξεται Ἴλιον ἱρήν*
ὅς κε φύγῃ. — cf. 467.
T 110, *ἦ μὲν τὸν πάντεσσι περικτιόνεσσι ἀνάξειν,*
ὅς κεν ἐπ' ἤματι τῷδε πέσῃ μετὰ ποσσὶ γυναικός.
cf. 235.
Υ 307, *νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσι ἀνάξει*
καὶ παίδων παῖδες, τοί κεν μετόπισθε γένωνται.
Ψ 805, *ὁππότερος κε φθῇσιν ὀρεξάμενος χρόα καλόν,*
ψαύσῃ δ' ἐνδίνων διά τ'..............
τῷ μὲν ἐγὼ δώσω. cf. 557.
Ω 92, *εἶμι μέν, οὐδ' ἅλιον ἔπος ἔσσεται, ὅττί κεν εἴπῃ.*
α 158,....*ἦ καί μοι νεμεσήσεαι ὅττί κεν εἴπω;*
λ 149, *ᾧ δέ κ' ἐπιφθονέῃς, ὁ δέ τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.*
ξ 445,....*θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει τὸ δ' ἐάσει,*
ὅττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλῃ............
ο 448, *οἴσω γὰρ καὶ χρυσόν, ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ.*
ρ 11,.....*δώσει δέ οἱ ὅς κ' ἐθέλῃσιν.*
cf. 19. 559.
σ 63,....*ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται ὅς κέ σε θείνῃ.*
τ 27,....*οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι, ὅς κεν ἐμῆς γε*
χοίνικος ἅπτηται...............
φ 280 *ἠῶθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.*
ψ 140, *ἔνθα δ' ἔπειτα φρασσόμεθ' ὅττί κε κέρδος*
Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ............

β) conjunctivus antecedit.

Γ 354, *ὄφρα τις ἐρρίγῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων*
ξεινοδόκον κακὰ ῥέξαι, ὅ κεν φιλότητα παράσχῃ.
Φ 104, *νῦν δ' οὐκ ἔσθ' ὅς τις θάνατον φύγῃ, ὅν κε θεός γε*
.... *ἐμῇς ἐνὶ χερσὶ βάλῃσιν.*

γ) Optativus antecedit.

A 294, *ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην,*
εἰ δὴ σοι πᾶν ἔργον ὑπείξομαι, ὅττι κεν εἴπῃς.
Ξ 127, *τῷ οὐκ ἄν με γένος γε κακὸν καὶ ἀναλκίδα φάντες*
μῦθον ἀτιμήσαιτε....... *ὅν κ' εὖ εἴπω.*
Υ 250, *ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις:*
τ 577, *ὅς δέ κε ῥηίτατ' ἐντανύσῃ βιὸν*.........
καὶ διοϊστεύσῃ..................
τῷ κεν ἅμ' ἑσποίμην. = *φ* 75.

δ) *Imperativus vel Infinitivus antecedit.*

Δ 306, *ὃς δέ κ' ἀνὴρ ἀπὸ ὧν ὀχέων ἕτερ' ἅρμαθ'*
.... *ἵκηται*
ἔγχει ὀρεξάσθω..................
Ο 495,.............. *ὅς δέ κεν ὕμεων*
βλήμενος ἠὲ τυπεὶς θάνατον..... *ἐπίσπῃ*
τεθνάτω......................
Φ 296, *μὴ πρὶν παύειν χεῖρας ὁμοιίου πολέμοιο*
πρὶν.............. *λαὸν ἐέλσαι*
Τρωικόν, ὅς κε φύγῃσιν.
Ψ 554,.............. *περὶ δ' αὐτῆς πειρηθήτω*
ἀνδρῶν ὅς κ' ἐθέλῃσιν ἐμοὶ.... *μάχεσθαι.*
cf. 661. — 855.
α 316, *δῶρον δ', ὅττι κέ μοι δοῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγῃ*
αὖτις ἀνερχομένῳ δόμεναι...........
β 25, *κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω.*
cf. 161. — 229. — *ω* 454.
θ 549, *τῷ νῦν μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν,*
ὅτι κέ σ' εἴρωμαι.
σ 46, *ὁππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσω τε γένηται,*
τάων ἥν κ' ἐθέλῃσιν........*ἑλέσθω.*
cf. 286.
τ 378,....*ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος, ὅττι κέν εἴπω.*
cf. 406.
υ 115, *κρῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος, ὅττι κέν εἴπω.*

ε) *tempus historicum antecedit.*

Α 218, *ὅς κεν θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ*
Φ 484,.... *καὶ ἔδωκε κατακτάμεν, ἥν κ' ἐθέλῃσθα.*
Ω 335, *Ἑρμεία*.......................
.... *καί τ' ἔκλυες, ᾧ κ' ἐθέλῃσθα.*
λ 434,..... *ἡ δ' ἔξοχα λυγρὰ ἰδυῖα*
οἷ τε κατ' αἶσχος ἔχευε καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω
θηλυτέρῃσιν γυναιξίν, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν = *ω* 201. — cf. *ο* 421.

2) *ἄν.*

Θ 10, *ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν*........ *νοήσω*
....
πληγεὶς οὐ κατὰ κόσμον ἐλεύσεται..........
Τ 230, *ὅσσοι δ' ἂν πολέμοιο περὶ στυγεροῖο λίπωνται,*
μεμνῆσθαι πόσιος καὶ ἐδήτυος.
φ 294, *οἶνος*........... *ὅς τε καὶ ἄλλους*
βλάπτει, ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ μηδ' αἴσιμα πίνῃ.

Quod enuntiatorum relativorum notione hypothetica (cum conjunctivo) in comparationibus attinet usum, apparet, omnia si spectamus exempla, in his enuntiatis gravissimam totius imaginis versari sententiam, cetera explicandi exornandique causa addita esse; qua de re etiam ex omnibus comparationibus, quibus enuntiatum relativum notione hypothetica (cum conjunctivo) adstructum est, tria tantum exstant exempla, quae praeterquam etiam in primo enuntiato (*ὡς ὅτε ὡς ὅταν*) conjunctivum praebent.

E 6. — *Δ* 482. *Γ* 60. *Π* 260. *P* 139. *O* 580. *Σ* 319. *P* 110. *X* 23. *τ* 108. — *P* 725 (*ἐοικότες*) — *Π* 384. *π* 19. *K* 184 (*ὡς*). — *M* 299. 423. *O* 410. *P* 435 (*ὥστε*). — *O* 80. *ν* 31 (*ὡ δ' ὅτ'*). — *ε* 395 (*ὡς δ' ὅτ' ἄν*). — *N* 138. 178 (*ὡς*). — *Π* 590, *ὅσσῃ*. *Ψ* 517, *ὅσσον*.

Conjunctivus antecedit:

K 184, *ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσωσιν ἐν αὐλῇ*
θηρὸς ἀκούσαντες κρατερόφρονος, ὅς τε καθ' ὕλην
ἔρχηται . . . . , ...

O 80, *ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀΐξῃ νόος ἀνέρος, ὅς τ' ἐπὶ πολλὴν*
γαῖαν ἐληλουθὼς φρεσὶ πευκαλίμῃσι νοήσῃ.

ε 395, *ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπάσιος βίοτος παίδεσσι φανήῃ*
πατρὸς, ὃς ἐν νούσῳ κῆται κράτερ' ἄλγεα πάσχων.

II. Enuntiata cum conjunctionibus.

a) *Conjunctiones a stirpe pron. vel. derivatae.*

1) *in enuntiatis explicativis*

ὡς, ἵνα, ὅπως, ὄφρα.

a) *cum conjunctivo subjectivo.*

ὡς, adjuncta particula *κέν*.

In enuntiatione antecedente exstat

a) Indicativus.

praesentis.

Φ 459, *πειρᾷ, ὥς κε Τρῶες* . . . . . . *ἀπόλωνται.*

futuri.

O 235, ... *φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε*
ὥς κε καὶ αὖτις Ἀχαιοὶ ἀναπνεύσωσι πόνοιο.

α 205, *φράσσεται, ὥς κε νέηται* . . . .

β 316, *πειρήσω ὥς κ' ὔμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήλω.* cf. 368.

ε 144, *αὐτάρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι* . . . .
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται.
cf. 168. — *η* 193.

b) Conjunctivus.

α 87, ... *ὄφρα τάχιστα*
. . . . *εἴπῃ νημερτέα βούλην*

νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται.
ϑ 101, νῦν δ' ἐξέλθωμεν καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν
ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισι.
I 112, φραζώμεσθ' ὥς κέν μιν...... πεπίθωμεν.
Ω 75, ὄφρα τί οἱ εἴπω...... ἔπος, ὥς κεν Ἀχιλλεύς
δώρων ἐκ Πριάμοιο λάχῃ ἀπό θ' Ἕκτορα λύσῃ.

c) *Imperativus.*

A 32, ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι.
B 385, εὖ δέ τις........... πολέμοιο μεδέσθω,
ὥς κε πανημέριοι στυγερῷ κρινώμεθ' Ἄρηι.
Z 69, μιμνέτω, ὥς κεν πλεῖστα φέρων ἐπὶ νῆας ἵκηται.
cf. 143. 364. — *Θ* 508. — *Υ* 429.
ϑ 251, παίσατε, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν.
τ 319,................. κατθέτε δ' εὐνήν,
....
ὥς χ' εὖ θαλπιόων χρυσόθρονον Ἠῶ ἵκηται.

infinitivus pro imperativo.

Δ 66, πειρᾶν δ' ὥς κε Τρῶες..................
ἄρξωσι = 71. — *H* 463.
T 151, οὐ δὲ διατρίβειν..............
ὥς κέ τις αὖ τ' Ἀχιλῆα μετὰ πρώτοισι ἴδηται.
τ 321,.......... λοέσσαι τε χρῖσαί τε,
ὥς χ' ἔνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δείπνοιο μέδηται.
cf. *α* 31 = *α* 87. — *χ* 117.

ὡς *adjuncta particula* ἄν.

ω 360, προὔπεμψ', ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι.........
δ 672, ὄφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω.
....
ὡς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυτίλλεται.
π 169, ἤδη νῦν.........ἔπος φάο μηδ' ἐπίκευθε
ὡς ἂν μνηστῆρσι θάνατον καὶ κῆρ' ἀραρόντε
ἔρχησθον προτὶ ἄστυ.............
Π 84, πείθεο, δ' ὥς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θείω
ὡς ἄν μοι τιμὴν μεγάλην.......... ἄρηαι.
cf. 271.
ὡς μή, *I* 311. — 337.
ὡς ἂν μὴ *β* 376. — *γ* 749. — *π* 84.

ὡς *in comparationibus*

ε 369, — *ϑ* 523. — *χ* 302.
B 474. — *E* 161. — *K* 183. 486. *Λ* 67. — *M* 168. — *N* 199. — *O* 324. — *Π* 429. — *P* 742. — *X* 93.

conjunctivus cum ἄν particula, sed ὡς ὅτε tantum antecedente.

ε 394. — κ 218. — χ 468. — ψ 233.
Κ 5. — Λ 269. — Ο 170. — Ρ 522. — Τ 375. — Ω 580.

β) cum conjunctivo objectivo.

μ 213, νῦν ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες = Ι 26. 704. Ξ 74. 370. Σ 297.
sine particulis ἄν et κεν Θ 182. — Π 83.

Ὅπως.

α) conjunctivus subjectivus

sine particulis ἄν et κέν:
α 76. — γ 19. — 327. — ν 365. — ξ 181. — 329.
Ι 110 sqq. — Ρ 634. — Ψ 324.

cum particula κέν.

α 296, φράζεσθαι δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ὅππως κε μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι........
κτείνῃς. — β 316.
δ 545, πειρᾶ ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι.
Ι 681, αὐτόν σε φράζεσθαι ἐν Ἀργείοισι ἄνωγεν,
ὅππως κεν νῆάς τε σόῳς καὶ λαὸν Ἀχαιῶν.
Υ 243, Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσι ὀφέλλει τε μινύθει τε
ὅππως κεν ἐθέλῃσιν cf. α 349. ζ 189.

Ὄφρα

cum particula κέν.

γ 359, ἀλλ' οὗτος μὲν νῦν σοὶ ἅμ' ἕψεται, ὄφρα κεν εὕδῃ.
κ 298, μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι θεοῦ εὐνήν,
ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ' ἑτάρους αὐτόν τε κομίσσῃ.
σ 182, ἀλλά μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἱπποδάμειαν ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι παρστήετον.
τ 45, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ
ὄφρα κ' ἔτι δμωὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω.
Α 133, ἦ ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὔτως
ἧσθαι δευόμενον, κέλεαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι.
Β 440, ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἀγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα.
Ζ 258, ἀλλὰ μέν', ὄφρα κέ τοι μελιηδέα οἶνον, ἐνείκω.
Χ 382, εἰ δ' ἄγετ' ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν,
ὄφρα κέ τι γνῶμεν Τρώων νόον.
Ω 431,....... πέμψον δέ με σύν γε θεοῖσιν,
ὄφρα κεν ἐς κλισίην.......... ἵκωμαι.

cum particula ἄν.

κ 65, ἦ μέν σ' ἐνδυκέως ἀποπέμπομεν, ὄφρ' ἂν ἵκηαι.
ρ 10, τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι
δαῖτα πτωχεύῃ......................

σ 364, ... πτώσσειν κατὰ δῆμον
βούλεαι ὄφρ ἂν ἔχῃς βόσκειν........
Ο 23, ... ὂν δε λάβοιμι
ῥίπτασκον τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ, ὄφρ ἂν ἵκηται
Υ 24, ... οἱ δὲ δὴ ἄλλον
ἔρχεσθ', ὄφρ' ἂν ἵκησθε Τρωὰς καὶ Ἀχαιούς.
νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
εἴδετ', ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα φυγὼν ὕπο νήλεες ἦμαρ
ὑμῖν ξεῖνος ἔω........................

ἵνα.

cum particula κέν.

μ 156, ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγών, ἵνα εἰδότες ἤ κεν θάνωμεν
ἤ κεν ἀλευάμενοι θάνατον καὶ κῆρα φεύγωμεν. [1])

[1]) Enuntiata finalia, quorum in sententia antecedente tempus historicum exstat.

ὄφρα.

Οδ. γ 15, τούνεκα γὰρ καὶ πόντον ἐπέπλως, ὄφρα πύθηαι
πατρός, ὅπου κύθε γαῖα.................
cf. δ 713. — ι 13. — ζ 173. — λ 94. — 214. — π 234 ὄφρα κε. — χ 373.
Α 158, ἀλλά σοι, ὦ μέγ' ἀναιδές, ἅμ' ἑσπόμεθ', ὄφρα συ χαίρῃς.
cf. Ε 128. — Δ 486. — Ι 691. — Μ 356. — Ξ 87. — Υ 125. — Ψ 52. — Χ 282.

ἵνα. ι 580, τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
ἀνθρώποις, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσομένοισι ἀοιδή.
cf. [γ 78]. — κ 24. (Bekker Opt.) — π 369. — ν 418. — 303.
Ι 99, ... σέο δ' ἄρξομαι. οὕνεκα πολλῶν
λαῶν ἐσσι ἄναξ καί τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξεν
σκῆπτρον τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύῃσθα.
cf. 495. — Η 27. — Ρ 445. — Υ 126. — [Β 206].

ὡς.

Α 559, τῇ σ' οἴω κατανεῦσαι ἐτήτυμον ὡς Ἀχιλῆα
τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶ Ἀχαιῶν
cf. Ζ 358.
δ 749, ... ἐμεῦ δ' ἕλετο μέγαν ὅρκον............
μὴ πρίν σοι ἐρεέιν, πρὶν δωδεκάτην γε γενέσθαι
ἤ σ' αὐτὴν ποθέσαι καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι,
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς.
ι 102, αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐριήρους ἑταίρους
..........νηῶν ἐπιβαινέμεν...........
μή πώς τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθηται.
π 293, πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων
μή πως οἰνωθέντες ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν
ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητε τε δαῖτα.
cf. τ 11. — Ν 649, μή τις.
Ω 556.
δμωὰς δ' ἐκκαλέσας λοῦσαι κέλετ' ἀμφί τ' ἀλεῖψαι
..............ὡς μὴ Πρίαμος ἴδοι υἱόν
μὴ ὁ μὲν ἀχνυμένῃ κραδίῃ χόλον οὐκ ἐρύσαιτο
παῖδα ἰδών, Ἀχιλῆι δ' ὀρινθείη φίλον ἦτορ
καί ἑ κατακτείνειε, Διὸς δ' ἀλίτηται ἐφέτμεας.

2) *Conjunctiones a stirpe pronominis relativi derivatae in enuntiationibus correlativis.*

ὄφρα, εἰς ὅ, ἕως, ὅτε, ὁπότε, εὖτε, ἦμος.

ὄφρα „dum."

cum particula ἄν.

γ 354, οὔ θην δὴ τοῦδ' ἀνδρὸς........ υἱὸς
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν καταλέξεται, ὄφρ' ἂν ἐγώγε
ζώω, ἔπειτα δὲ παῖδες ἐνὶ μεγάροισι λίπωνται.

ν 412, ἔνθα μένειν (imper.).......................
ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω..................

Ζ 113, ἀνέρες ἔστε.........................
ὄφρ' ἂν ἐγὼ βείω....................

Θ 375, ἀλλὰ σὺ...... ἐπέντυε ἵππους,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ.........................
τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήξομαι.

Ρ 186, ἀνέρες ἔστε..........................
ὄφρ' ἂν ἐγὼν.......................δύω.

Σ 409, ἀλλὰ σὺ.....οἱ παραθὲς ξεινήια
ὄφρ' ἂν ἐγὼ φύσας ἀποθείομαι ὅπλα.

Χ 388, τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσομαι, ὄφρ' ἂν ἐγώγε
ζωοῖσι μετέω.........................

ἄν *et* κέν *particulae adjunctae sunt:*

ε 361, ὄφρ' ἂν μέν κεν δούρατ'...... ἀρήρῃ
τόφρ' αὐτοῦ μενέω..................

ζ 259, ὄφρ' ἂν μέν κ' ἄγρους ἴομεν...........
τόφρα c. inf. pro imper..............

Λ 202, ὄφρ' ἂν μέν κεν ὁρᾷς Ἀγαμέμνονα
τόφρ' ὑπόεικε μάχης..............

ὄφρα, ἕως, εἰς ὅ „donec".

ὄφρα.

cum particula κέν.

δ 588, ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον...................
ὄφρα κεν ἐνδεκάτη ...., γένηται.

τ 16, ἄγε δή μοι ἔρυξον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας
ὄφρα κεν ἐς θάλαμον καταθείομαι ἔντεα.

Λ 444,....λίπεθ' αὐτόθι νηλέι δεσμῷ
ὄφρα κεν ἔλθητον καὶ πειρηθῆτον............

Τ 191, μίμνετε δ' ἄλλοι πάντες....ὄφρα κε δῶρα
ἐν κλισίης ἔλθῃσι.

Χ 192, ἀλλά τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρα κεν εὕρῃ.

cum particula ἄν.

ζ 304, ὦκα μάλα μεγάροιο διελθέμεν, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
μητέρ' ἐμήν......................
Α 510, τόφρα... τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοί
υἱὸν ἐμὸν τίσωσι, ὀφέλλωσι
Κ 305, οἵ δ' ἑλόωσι γαλήνην, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι.
Ν 141, ὅ δ'... θέει ἔμπεδον, ὄφρ' ἂν ἵκηται.
Φ 568, φεύγω πρὸς πεδίον Ἰδήιον, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι.
Ο 233, τοφρα γὰρ οὐ οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοί
φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκωνται.

ἕως, κέν tantum particula adstructa:

Γ 291, αὐτὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα μαχήσομαι.............
.... εἵως κε τέλος πολέμοιο κιχείω.
Ρ 622, μάστιε νῦν, εἵως κε θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκηαι.
Ω 154, ὅς ἄξει, εἵως κεν ἄγων Ἀχιλῆι πελάσσῃ.

εἰς ὅ, κέν tantum particula adstructa.

In sententia antecedente exstat

a) Indicativus

1) praesentis.

Λ 666, ἦ μένει, εἰς ὅ κε δὴ νῆες.................
.... πυρὸς δηίοιο θέρωνται.
Μ 150,.......... ὑπαὶ δέ τε κόμπος ὀδόντων
γίγνεται, εἰς ὅ κέ τίς τε βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕληται.

2) futuri.

Ε 466, ἐς τί ἔτι κτείνεσθαι ἐάσετε λαὸν Ἀχαιοῖς;
ἦ εἰς ὅ κεν ἀμφὶ πύλῃς....... μάχωνται.
Η 31, ὕστερον αὖτε μαχήσοντ', εἰς ὅ κε τέκμωρ
Ἰλίου εὕρωσιν.
cf. 292. — 71. — 377. — 396.
Λ 193,... τότε οἱ κράτος ἐγγυαλίξω
κτείνειν, εἰς ὅ κε νῆας ἐυσσέλμους ἀφίκηται
δύῃ τ' ἠέλιος καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
cf. 208. — Ξ 77. — Ρ 454.
θ 318, ἀλλά σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
εἰς ὅ κέ μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδώσει ἐέδνα.
χ 58, χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν, εἰς ὅ κεν σὸν κῆρ
ἰανθῇ.

72, *οὐδοῦ ἄπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰς ὅ κε πάντας*
ἄμμε καταχτείνῃ.
ψ 358, *δώσουσ', εἰς ὅ κε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους.*

b) *Conjunctivus.*

K 62, *αὖθι μένω μετὰ τοῖσι, δεδεγμένος εἰς ὅ κεν ἔλθῃς.*
H 376,................. *αἴ κ' ἐθέλωσιν*
παύσασθαι πολέμοιο... εἰς ὅ κε νεκρούς
κήομεν.
Ψ 244, *καὶ τὰ μὲν ἐν χρυσέῃ φιάλῃ..............*
θείομεν' εἰς ὅ κεν αὐτὸς ἐγὼν Ἄιδι κεύθωμι.

c) *Optativus.*

o 26, *ἀλλὰ σύ γ' ἐλθὼν ἐπιτρέψειας ἅπαντα.*
....
εἰς ὅ κε τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.

d) *Imperativus.*

B 332, *ἀλλ' ἄγε μίμνετε πάντες......................*
............*εἰς ὅ κεν ἄστυ........ἕλωμεν.*
Ξ 7, *ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν πῖνε........... οἶνον*
εἰς ὅ κε θερμὰ λόετρα....... Ἑκαμήδη
θερμήνῃ καὶ λούσῃ....................
Π 454, *πέμπειν μιν θάνατόν τε φέρειν καὶ νήδυμον ὕπνον*
εἰς ὅ κε δὴ Λυκίης εὐρείης δῆμον ἵκωνται.
Φ 231,...................... *ἐπέτελλεν*
Τρωσὶ παρασταμέναι........ εἰς ὅ κεν ἔλθῃ
δείελος ὀψὲ δύων, σκιάσῃ δ' ἐρίβωλον ἄρουραν.
β 97, *μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὅ κε φᾶρος*
ἐκτελέσω..............................
ε 378, *οὕτω νῦν κακὰ πολλὰ παθὼν ἀλόω............*
εἰς ὅ κεν ἀνθρώποισι........ μιγήῃς.
ζ 296, *ἔνθα.... μεῖναι χρόνον, εἰς ὅ κεν ἡμεῖς*
ἄστυδε ἔλθωμεν καὶ ἱκώμεθα.
ι 139, *ἀλλ'. . . μεῖναι χρόνον, εἰς ὅ κε ναυτέων*
θυμὸς ἐποτρύνῃ καὶ ἐπιπνεύσωσι ἀῆται.
κ 461, *ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε..........................*
εἰς ὅ κεν αὖθις θυμὸν.......... λάβητε.
λ 122, *ἔρχεσθαι δὴ ἔπειτα.........................*
εἰς ὅ κε τοὺς ἀφίκηαι..................
352, *ἔμπης οὖν ἐπιμεῖναι....... εἰς ὅ κε πᾶσαν*
δωτίνην τελέσω.
cf. *ν* 59. — *o* 51. 75. 542. — *ρ* 56. — *τ* 141. — *ψ* 269.

ὅτε, ὁπότε.

1) „quotiescunque“

cum particula κέν.

In sententia antecedente exstat:

a) Indicativus.

praesentis.

Ζ 225, τῷ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξεῖνος φίλος Ἄργεϊ μέσσω
εἰμι, σὺ δ' ἐν Λυκίῃ, ὅτε κεν τῶν δῆμον ἵκωμαι.
cf. 454.
Ι 501, ... παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι
λισσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβήῃ καὶ ἁμάρτῃ.
Υ 167, ... ἀλλ' ὅτε κέν τις ἀρηιθόων αἰζηῶν
δουρὶ βάλῃ, ἐάλη τε χανών.
γ 238, ... οὐδὲ θεοί περ
καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δή
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.
λ 218, ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ ἀνδρῶν, ὅτε τίς κε θάνῃσιν.
υ 83, ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν, ὁππότε κέν τίς
ἤματα μὲν κλαίῃ πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ.

particula ἄν adjuncta est.

Β 397, ... τὸν δ' οὔ ποτε κύματα λείπει
παντοίων ἀνέμων, ὅτ' ἂν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται.
Ι 101, τῷ σε χρὴ πέρι μὲν φάσθαι ἔπος ἠδ' ὑπακοῦσαι,
κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλῳ, ὅτ' ἄν τινα θυμὸς ἀνώγῃ.
Κ 130, οὕτως οὔ τίς οἱ νεμεσήσεται οὐδ' ἀπιθήσει
Ἀργείων, ὅτε κέν τιν' ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
λ 17, οὐ δέ ποτ' αὐτοὺς ....
ἠέλιος... καταδέρκεται ....
οὔθ' ὁπότ' ἂν στείχῃσι ....
οὔθ' ὅτ' ἂν ἄψ ... προτράπηται.
ν 100, ἔντοσθεν δέ τ' ἄνευ δέσμοιο μένουσιν
νῆες ἐύσσελμοι, ὅτ' ἂν ὅρμου μέτρον ἵκωνται

ὅτε, ὁπότε.

2) „ut concessivum“

adjuncta particula κέν.

In sententia antecedente exstat:

a) Indicativus.

Ι 702, ... τότε δ' αὖτε μαχήσεται, ὁππότε κέν μιν
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἀνώγῃ καὶ θεὸς ὄρσῃ.

Ξ 504, *ἀνδρὶ φίλῳ... γανύσσεται, ὁππότε κεν δὴ*
ἐκ Τροίης σὺν νηυσὶ νεώμεθα.
Σ 115,......... *χῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ*
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι = *X* 365.
Υ 130, *δείσετ' ἔπειτ' ὅτε κέν τις ἐναντίβιος θεὸς ἔλθῃ.*
Ζ 454,...... *μοι..μέλει ἄλγος ὀπίσσω.*
....
.... *ὅτε κέν τίς Ἀχαιῶν δακρυόεσσαν ἄγηται*
β 358, *ἑσπέριος γὰρ ἐγὼν αἱρήσομαι, ὁππότε κεν δὴ*
μήτηρ εἰς ὑπερῷ' ἀναβῇ κοίτου τε μέδηται.
ν 394, *καὶ λίην τοι ἐγώ γε μετέσσομαι, οὐδέ μελήσεις,*
ὁππότε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα.............
χ 216, *ὁππότε κεν τούτους κτέωμεν*.............
ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεαι.

b) Conjunctivus.

Α 567, *μή νύ τοι οὐ χραίσμωσι... θεοὶ*.............
.... *ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.*
X 359,........ *μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι,*
ἤματι τῷ ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
.... *ὀλέσωσιν.*
ϑ 243,.......... *ὄφρα καὶ ἄλλῳ*
εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισιν
δαινύῃ. cf. *λ* 106.

c) Imperativus.

δ 420, *ἀλλ' ὅτε κεν δή σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσιν.*
....
καὶ τότε δὴ σχέσθαι.
κ 293, *ὁππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ*.........
δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ.............
Κίρκῃ ἐπαΐξαι.
cf, *ν* 180. — *ο* 446. — *π* 287. — *τ* 6. — *ὁππότε:* *λ* 128. — *ν* 155.
Θ 180, *ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν γένωμαι*
μνημοσύνη τις ἔπειτα πυρὸς.... γενέσθω.
cf. *Ι* 138 = 280. — *Δ* 40. 230. (*ὁππότε*).

adjuncta particula *ἄν*.

Δ 53, *τὰς διαπέρσαι, ὅτ' ἄν τοι ἀπέχθωνται περὶ κηρί.*
cf. *Η* 460.
ζ 303, *ἀλλ' ὁπότ' ἄν σε δόμοι κεκύθωσι*............
ὦκα μάλα μεγάροιο διελθέμεν..............
cf. *κ* 508.

Θ 406, ὄφρ' εἰδῇ γλαυκῶπις, ὅτ' ἂν ᾧ πατρὶ μάχηται.
cf. *ϑ* 445. ὁπότε.

α 41, ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσσεται...............
ὁππότ' ἂν ἡβήσῃ καὶ ἧς ἱμείρεται αἴης.
cf. *τ* 410. *Π* 62. — *Υ* 317. — ὅτ' ἂν antecedente futuro cum conjunctione πρίν tantum conjunctam reperitur; exempla cf. sub πρίν.....

εὖτε.

1) „ut concessivum."

η 202,.......... ϑεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
ἡμῖν εὖτ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας.

Α 242,.............. οὔ τι δυνήσεται........
χραισμεῖν, εὖτ' ἂν πολλοὶ............
ϑνήσκοντες πίπτωσι..................

Β 34,........... μηδέ σε λήϑη..........
αἱρείτω, εὖτ' ἄν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήῃ.

Τ 158,................ ἔσται
φύλοπις, εὖτ' ἂν πρῶτον ὁμιλήσωσι.

ρ 323, ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται...... Ζεύς
ἀνέρος, εὖτ' ἄν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσιν.

εὖτε.

2) „quotiescunque."

α 192,.................... πόσον τε............
παρτιϑεῖ, εὖτ' ἄν μιν κάματος λάβῃσιν.

ρ 320, δμῶες δ' εὖτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσι ἄνακτες
οὐκέτ' ἔπειτ' ἐϑέλουσι.................

σ 194,.................... Κυϑέρεια
χρίεται, εὖτ' ἂν ἴῃ χαρίτων χόρον ἱμερόεντα.

Β 228,.......... γυναῖκες.......................
εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοί
πρωτίστῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν πτολίεϑρον ἕλωμεν.

ἦμος.

δ 400, ἦμος ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκῃ.

b) Conjunctiones a stirpe alius verbi ac pronominis relativi derivatae.

εἰ, ἐπεί, πρίν.

εἰ, *si, notione hypothetica.*

cum futuro.

μ 383, εἰ δέ μοί οὐ τίσουσιν βοῶν ἐπιεικέ' ἀμοιβήν
δύσομαι εἰς Ἀίδαο..............

π 274, *εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κήρ*
τετλάτω..............................

ψ 286, *εἰ μὲν δὴ γῆράς γε θεοὶ τελέουσι ἄρειον,*
ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.

B 387, *οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσσεται,*
εἰ μὴ νύξ—.... διακρινέει.

N 375, *Ὀθρυόνει, περὶ δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων*
εἰ ἐτεὸν δὴ πάντα τελευτήσεις.

A 294, *ἦ γάρ κεν δειλος....... καλεοίμην*
εἴ δή σοι πᾶν ἔργον ὑπείξομαι.

Ω 57, *εἴη κεν καὶ τοῦτο ἔπος*.................
εἰ δὴ ὁμὴν Ἀχιλῆι καὶ Ἕκτορι θήσετε τιμήν.

296, *εἰ δέ τοι οὐ δώσει ἑὸν ἄγγελον..... Ζεύς*
οὐκ' ἂν.... σ' ἔπειτα.... κελεοίμην
νῆας ἐπ'... ἰέναι.

P 418, *τό κεν ἧμιν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἴη*
εἰ τοῦτον Τρώεσσι μεθήσομεν.

B 258, *εἴ κ' ἔτι σ'..... κιχήσομαι,*
μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆι κάρη ὤμοισι ἐπείη
εἰ μὴ ἐγώ σε λαβὼν ἀπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσω.

E 212, *εἰ δέ κε νοστήσω καὶ ἐσόψομαι*.............
πατρίδ' ἐμὴν.........................
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς.

O 186, *Ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἀγαθός περ ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπεν*
εἴ μ' ὁμότιμον ἐόντα βίῃ ἀέκοντα καθέξει.

E 717, *ἦ ῥ' ἅλιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν Μενελάῳ*
....
εἰ οὕτως μαίνεσθαι ἐάσομεν οὖλον Ἄρηα

Θ 153, *εἴπερ γάρ σ' Ἕκτωρ γε κακὸν.... φήσει,*
ἀλλ' οὐ πείσονται Τρῶες.............

K 115, *ἀλλὰ φίλον περ ἐόντα καὶ αἰδοῖον Μενέλαον*
νεικέσω, εἴ πέρ μοι νεμεσήσεται, οὐδ' ἐπικεύσω.

Υ 26, *εἰ γὰρ Ἀχιλλεὺς οἶος ἐπὶ Τρώεσσι μαχεῖται*
οὐδὲ μίνυνθ' ἕξουσι ποδώκεα Πηλείωνα.

N 97, *εἰ δ' ὑμεῖς πολέμοιο μεθήσετε*..............
νῦν δὴ εἴδεται ἦμαρ ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι.

M 249, *εἰ δε σὺ δηιοτῆτος ἀφέξεαι ἠέ τιν' ἄλλον*
.... *ἀποτρέψεις πολέμοιο*
αὐτίκ' ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσεις.

O 178, *εἰ δέ οἱ οὐκ ἐπιπείσεται ἀλλ' ἀλογήσεις*
ἠπείλει.........................
ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι cf. 162.

Θ 424, *ἀλλὰ σύγ' αἰνοτάτη, εἰ ἐτεόν γε*..........
τολμήσεις Διὸς ἄντα πελώριον ἔγχος ἀεῖραι

P 558,.................................. *ὄνειδος*
ἔσσεται, εἴ κ' Ἀχιλῆος ἑταῖρον
.... *ταχέες κύνες ἑλκήσουσι.*
O 215, *εἴ κεν*...................................
Ἰλίου αἰπεινῆς πεφιδήσεται, οὐδ' ἐθελήσει
ἐκπέρσαι..........................
ἴστω τοῦθ'..........................
Σ 268, *εἰ δ' ἄμμε κιχήσεται ἐνθάδ' ἐόντας, εὖ νύ τις αὐτὸν*
γνώσεται............................
Υ 130, *εἰ δ' Ἀχιλεὺς οὐ ταῦτα θεῶν ἐκ πεύσεται ὀμφῆς*
δείσετ' ἔπειθ'..........................
P 154, *τῷ νῦν εἴ τις ἐμοὶ Λυκίων ἐπιπείσεται ἀνδρῶν*
οἴκαδ' ἴμεν..............................

εἰ cum conjunctivo. In protasi exstat

α) praesens.

η 204, *εἰ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης*
οὔ τι κατακρύπτουσι.................
cf. *α* 168. 188. *ξ* 372. — *μ* 96. — *εἴπερ:*
M 245. — *Λ* 81. — *K* 225. — *Λ* 116. — *M* 302. — *Π* 283. — *X* 191.
M 239,...... *τῶν οὔτι μετατρέπομ' οὔτ' ἀλεγίζω,*
εἴτ' ἐπὶ δεξί' ἴωσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε........

β) perfectum.

π 98,................. *οἷσί περ ἀνὴρ*................
μαρναμένοισι πέποιθε καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται = 116.
Δ 262, *εἴπερ γάρ τ' ἄλλοι γε*...........................
δαιτρὸν πίνωσιν, σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ
ἕστηχ'..........................

γ) futurum.

α 204, *οὔ τοι ἔτι δηρόν γε*....... *ἀπὸ*....... *αἴης*
ἔσσεται, οὐδ' εἴπέρ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσιν.
cf. *ε* 221. — *μ* 349. — *E* 258. — *M*. 224. *εἴπέρ τε.* — *X* 86, *εἴπερ γάρ.*

δ) imperativus.

A 341,........... *τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων*
.... *εἴποτε δ' αὖτε*
χρειὼ ἐμεῖο γένηται. cf. *Δ* 740.

εἰ adjuncta particula ἄν.

εἰ ἄν nunquam in Odyssea, in Iliade his reperitur locis *B* 597. *εἴ περ ἄν* c. opt. — *Γ* 26. — *E* 224. 232. — *Γ* 289 *εἰ δ' ἄν.* — *Σ* 273 (opt.) — *Φ* 556. (opt.).

In protasi exstat

α) praesens (indic.).

λ 159, τὸν δ' οὔ πως ἔστι περῆσαι...............
πεζὸν ἐόντ' ἤν μή τις ἔχῃ εὐεργέα νῆα.
cf. μ 121. — opt. praes. μ 285. — Α 166. — Γ 26. — Θ 482.

β) futurum.

Δ 353, ὄψεαι, ἢν ἐθέλῃσθαι καὶ εἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ = Ι' 159. — Α 90. — Γ 289. — Ε 224. 234. — Ι 394. — Ο 504. — Χ 55. 487.
σ 318, ἤν περ γάρ κ' ἐθέλωσι ἐύθρονον ἠῶ μίμνειν
οὔ τι με νικήσουσι.

γ) imperativus.

π 274, ἤν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἕλκωσι θύραζε,
ἤ βέλεσι βάλλωσι, σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
cf. φ 237. 383.

εἴ κε. *Interponitur* μέν, δέ, γάρ (ψ 344) μέν γάρ, πέρ, πὲρ γάρ.

In protasi exstat

α) praesens.

Ζ 443, αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρωάδας ἑλκεσιπέπλους
εἴ κε κακὸς ὣς νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο.
cf. Θ 478. — Λ 391. — Σ 92.
ε 417, εἰ δέ κ' ἔτι..παρανήξομαι..................
....
δείδω μή μ'.........................
cf. 471. — λ 112. = μ 139. — φ 305.

β) futurum.

β 189, εἴ κε νεώτερον ἄνδρα......................
.............ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν
αὐτῷ μέν οἱ πρῶτον ἀνιηρέστερον ἔσται.
131,.........κακὸν δέ (sc. ἔσται) με πόλλ' ἀποτίνειν
Ἰκαρίῳ εἴ κ' αὐτὸς ἐγὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.
220, εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσω.................
σῆμα τε οἱ χεύω.
cf. ϑ 356. — 496. — ι 520. — εἴ πέρ κεν λ 113. — μ 140. — λ 349. — ξ 138. — π 403. — ρ 230. — 549. — 556. — σ 82. — ν 358. — τ 325. — 490. 496 — φ 73. — 212. — 338. — 348. — υ 233. — χ 345. — ω 512.

A 128, ... *Ἀχαιοί*
τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτίσομεν, εἴ κέ ποθι Ζεύς
δῷσι..................................
cf. *Δ* 170. — 416. — *E* 351. — 763. — *Z* 527. — *Θ* 142. — 287. — 536.

I 225, sqq.
εἰ μέν κ' αὖθι μένων........ *ἀμφιμάχωμαι*
ὤλετο μέν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄφθιτον ἔσται.
εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκωμαι..................
ὤλετό μοι κλέος ἐσθλόν, ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰών.
ἔσσεται. cf. 604. — *K* 107. 449. 452. — *Λ* 315. — 455. — *M* 71.

N 829, ... *ἐνδὲ σὺ τοῖσι πεφήσεαι, εἴ κε ταλάσσῃς*
μεῖναι ἐμὸν δόρυ μακρόν. cf. 260. — *Ξ* 369. — *Π* 32. 500. — *P* 30. — *Σ* 306. *Υ* 138. 181. — *X* 99.

γ) conjunctivus.

β 102, *μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιάδων νεμεσήσῃ*
εἴ κεν ἄτερ σπείρου κῆται πολλὰ κτεατίσσας.
cf. *ε* 466. — 169.

A 137, *εἰ δέ κε μὴ δώωσι, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι.*
cf. 324. — *Z* 260. — *P* 93. — *Ξ* 311. — *I* 371. — *Ψ* 344.

δ) optativus.

α 287, *εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,*
ἦ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίης ἐνιαυτόν = *β* 218. — *μ* 137. *λ* 110. — *φ* 114.

Δ 98, *τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα παρ' ἀγλαὰ δῶρα φέροιο*
εἴ κεν ἴδῃ Μενέλαον.....................
cf. *I* 362. — *N* 380. — *P* 40. — *X* 350. — *Ω* 688.

ε) imperativus.

α 289, *εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσῃς*...............
....
σῆμά τέ οἱ χεῦαι καὶ..... *κτερεΐξαι.*
cf. *ι* 503. — *μ* 49. — 53. — 163. — *ξ* 395. — *ρ* 79. *ψ* 79.

Γ 281, sqq.
εἰ μέν κεν Μενέλαον Ἀλέξανδρος καταπέφνῃ,
αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένην ἐχέτω...................
εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον κτείνῃ ξανθὸς Μενέλαος,
Τρῶας ἔπειθ' Ἑλένην...... *ἀποδοῦναι.*
cf. *E* 129 sqq. — 260. — 821. — *H* 77. — *I* 136. — 278. — *Π* 88. — 445. — *T* 147. — *Ω* 592.

ἐπεί. In protasi imperativus et futurum.

ἐπεί c. conj. significat aut

α) actionem identidem repetitam tempore praesente et futuro (in dictis quae valent omnes in partes; in comparationibus, aoristi qui exstant sunt gnomici), aut

β) actionem instantem tempore futuro, de qua efficiatur nec nec ambiguum est.

α.

υ 85, *νύκτας δ' ὕπνος ἔχῃσιν· ὁ γάρ τ' ἐπέλησεν ἁπάντων*
ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἄρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ.

Ν 285, *τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἄρ τρέπεται χρώς, οὔτε τι λίην*
ταρβεῖ, ἐπεί κεν πρῶτον ἐσίζηται λόχον ἀνδρῶν.

Β 475,.... *ὥστ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες*
ῥεῖα διακρίνωσιν, ἐπεί κε νόμῳ μιγέωσιν.

ω 7, *ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο*
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεί κέ τις ἀποπέσῃσιν.

ϑ 552, sqq. *οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστ' ἀνθρώπων.*
οὐ κακὸς οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται,
ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι τοκῆες.
cf. Η 410. — 5. — Ι 324. — Ρ 658. — Φ 575. — Ο 361 (gnom. aor.)

cum ἄν particula conjunctum ἐπεί: κ 411. — Ζ 489. — Τ 223.
sine particulis ἄν et κέν. λ 221. — 191. — ξ 30. — τ 206. — 515.

β.

δ 494, *οὐδέ σέ φημι*
δὴν ἄκλαυτον ἔσεσθαι ἐπεί κ' εὖ πάντα πύθηαι.
ξ 154. — δ 402 sqq. — α 294. — ε 348. — 363. — ζ 297. — κ 526. (Passovius fut.! cf. λ 35. — μ 163.) μ 55. — [ξ 515] — ο 338. — 30. — ρ 22. — σ 150. — 209. — χ 219. — 440. χ 254. — ϑ 511.

Α 168. *ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε*
ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπεί κε κάμω πολεμίζεν.

Ζ 412, *ἐπεὶ ἂν σύ γε πότμον ἐπίσπῃς.* cf. 83. — Δ 239. — Ι 358. — 707. Κ 63. — Λ 764. — ν 285. — 753. — Μ 369. — Ξ 237. — Ο 147. — Π 246. — 453. — Σ 121. — 281. — Τ 402. — Υ 337. — Φ 534. — Χ 68. — 125. — 509. — Ω 185.

ἐπεὶ c. fut. haec exstant exempla:

β 134. — 276. — ο 515. — σ 63. — ψ 262.
Γ 306. — Θ 166. — Τ 157. — Μ 345.

πρίν, πάρος, semper sine particulis ἄν et κεν.

Sententia antecedens coordinata sententiae antecedenti.

Ω 551, *οὐ δέ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθησθα.*

Saepius cum futuro haec conjunctio reperitur; de qua infra.

πρὶν c. conjunctivo.

δ 474, *οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους ἰδέειν*
πρίν γ' ὅταν Αἰγύπτοιο...... ὕδωρ ἔλθῃς.
β 374, *ἀλλ' ὄμοσον, μὴ μητρὶ φίλῳ τάδε μυθήσασθαι*
πρίν γ' ὅταν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται.
κ 175, *οὐ γάρ πω καταδυσόμεθ' ἀχνυμένου περ*
εἰς Ἀίδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ.
ο 394, *οὐδέ τί σε χρή, πρὶν ὥρη* (sc. *ᾖ*), *καταλέχθαι.*
ν 336, *σοὶ δ' οὔπω φίλον ἐστὶ δαήμεναι...........*
πρίν γ' ἔτι σῆς ἀλόχου πειρήσεαι.
ρ 9, *οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι οἴω*
κλαυθμοῦ...................
πρίν γ' αὐτόν με ἴδηται.
Σ 135, *ἀλλά σὺ μὲν μήπω καταδύσεο μῶλον Ἄρηος*
πρίν γ' ἐμὲ δεῦρ' ἐλθοῦσαν......... ἴδηαι.
190, *μήτηρ δ' οὔ με.... πρίν γ' εἴα θωρήσσεσθαι,*
πρίν γ' αὐτὴν ἐλθοῦσαν ἐν...... ἴδωμαι.
Ω 787,.......................... *Ἀχιλλεύς*
.... *ἐπέτελλε*.............
μὴ πρὶν πημανέειν πρὶν δωδεκάτη μόλῃ ἠώς.

πρίν c. fut.

ν 427, *ἀλλὰ τά γ' οὐκ οἴω· πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει.*
Π 629,............... *οὔ τοι Τρῶας........*
νεκροῦ χωρήσουσι· πάρος τινὰ γαῖα καθέξει.
Θ 166, *ἔρρε ...... ἐπεὶ οὐκ ....*
πύργων ἡμετέρων ἐπιβήσεαι ......
.... *πάρος τοι δαίμονα δώσω.*
Σ 283, *οὐδέ ποτ' ἐκπέρσει· πρίν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται.*
Ε 218, *πάρος δ' οὐκ ἔσσεται ἄλλος .....*
πρίν γ' ἐπὶ . . τῷδ' ἀνδρὶ .....
.... *πειρηθῆναι.*
Α 29, *τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω· πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν.*
Ω 727, ... *οὐδέ μιν οἴω . .*
ἥβην ἵξεσθαι· πρὶν γὰρ πόλις ἥδε κατ' ἄκρης
πέρσεται ....

A.

Enuntiationes interrogativae in enuntiatis primariis.

1) *Conjunctivus.*

I. persona.

γ 22, Μέντορ, πῶς, τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ προςπτύξομαι αὐτόν;
ι 14, τὶ πρῶτόν τοι ἔπειτα, τὶ δ' ὑστάτιον καταλέξω;
ο 509, πῇ τ' ἄρ' ἐγὼ . . . ἴω; τεῦ δώμαθ' ἵκωμαι;
. . . .
ἦ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;
π 70, πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼ ὑποδέξομαι.
Α 365, τί ἦ τοι ταῦτα ἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω;
Λ 404, ὤ μοι ἐγώ, τί πάθω; . . . .
ε 465, „ „ „ „ „ τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
Σ 188, πῶς τ' ἄρ' ἴω μετὰ μῶλον; . . . . . .
Κ 62, πῶς γάρ μοι . . . .
αὖθι μένω μετὰ τοῖσι . . . .
ἦὲ θέω μετά σ' αὖτις . . . .
Λ 838, ... τί ῥέξομεν; . . . .

III. persona praeter ε 465.

ε 299, ὤ μοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
Α 150, πῶς τί τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθηται Ἀχαιῶν;

2) *Futurum.*

I. persona.

δ 140, ψεύσομαι ἦ ἔτυμον ἐρέω = ρ 131. Κ 504.

II. persona.

λ 474, τιπτ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
μ 118, οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι . . . . , ;
τ 66, ξεῖν' ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις, ...
. . . . ὀπιπεύσεις δὲ γυναῖκας;
ω 476, ἦ προτέρω πόλεμον . . . .
τεύξεις; . . . .
Ε 421, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι . . . . ;
cf. 762.
Γ 401, ἦ πῄ κε προτέρω πολέων . . . .
ἄξεις . . . .

III. persona.

κ 501, *τίς γὰρ ταυτὴν ὁδὸν ἡγεμονεύσει;*
τ 24, *τίς τοι ἔπειτα μετοιχομένῃ φάος οἴσει;*
B 339, *πῇ δὴ συνθέσιαι τε καὶ ὅρκια βήσεται ἡμιν;*

B.

Enuntiationis interrogativae in enuntiatis secundariis.

Huc tantum referendae sunt enuntiationes quae conjunctionem εἰ praebent; de enuntiatis relativis colore interrogativo suo loco jam disputavimus.

Verbum, quod interrogationem inducit exstat.

εἴ κε.

β 337, *τίς οἶδ' εἴ κε καὶ αὐτὸς ἰὼν . . . .*
τῆλε φίλων ἀπόληται;
γ 216, *τίς δ' οἶδ' εἴ κέ ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθών;*
ο 524, *ἀλλὰ τά Ζεὺς οἶδεν . . . .*
εἰ κέ σφι . . . . τελευτήσει.
O 403, *τίς δ' οἶδ' εἴ κέν οἱ σύν δαίμονι θυμὸν ὀρίνω;*
Δ 247, *ἦ μένετε . . . .*
ὄφρα ἴδητ', εἴ κ' ὔμμιν ὑπέρσχῃ χεῖρας Κρονίων;
cf. *α* 279. — *χ* 7. — *ω* 218. — *ξ* 120.
A 420. — *H* 394. — *Z* 281. — *K* 55. — *Λ* 791. — *Σ* 601. —
Υ 436. — *Φ* 293. — *Ψ* 82.

εἰ ἄν = ἤν.

O 32, *ὄφρ' ἴδῃς, ἤν τοι χραίσμῃ φιλότης τε και εὐνή.*
cf. *P* 245. — *X* 418.
α 281, *ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς . . , ...*
ἤν τίς τοι εἴπῃσιν.
cf. *α* 94. — *β* 260. — 360.
O 17, sine particulis *ἄν* et *κέν*.

Verbum quod interrogationem inducit est intellegendum.

A 67, ... *μάντιν ἐρείομεν,*
ὅς κ' εἴποι, ὅττι τύσσον ἐχώσατο Φοῖβος . . . .
. . . .
εἴ κέν πως ἀρνῶν κνίσης. . . . .
βούλεται ἀντιάσας . . . . ἀμῦναι.
Υ 172, *γλαυκιόων δ' ἰθὺς φέρεται μένει ἤν τινα πέφνῃ.*
εἴ κε. *A* 128. — *Z* 526. — *H* 243. — *N* 235. — *σ* 143. — 213. — 457.
Ω 116. — 301. — *B* 72.

ἥν. *Π* 38. — *Ξ* 78.
ν 181, ... *Ποσειδάωνι δε ταύρους* . . . .
δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, εἴ κ' ἐλεήσῃ.
α 379. — β 144. — 186. — γ 92. — δ 322. — μ 215. —
ο 312. — ρ 51. 60.
ε 417, *εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω παρανήξομαι, ἤν που ἐφεύρω.*
cf. γ 83.

2) Futurum.

κ 193, *ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον* . . . .
εἴ τις ἔτ' ἔσται μῆτις . . . .
Ξ 62, *ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,*
εἴ τι νόος ῥέξει = *M* 3.
M 59, *πέζοι δὲ μενοίνεον εἰ τελέουσι* . . . .

Enuntiationes geminatae cf. p. 41.

1) Conjunctivus.

I. persona.

π 137, ... *κατάλεξον,*
ἢ καὶ Λαέρτῃ αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω;
τ 528, ... *θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα*
ἠέ μένω . . . .
ἢ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι . . . .
χ 167, ... *νημερτὲς ἔνισπες*
ἤ μιν ἀποκτείνω . . . .
ἠέ σοι ἐνθάδ' ἄγω . . . .
π 261, *καὶ φράσαι ἤ κεν νῶιν Ἀθήνη* . . . .
ἀρκέσει, ἦέ τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίξω;
σ 265, *τῷ οὐκ οἶδ', ἤ κέν μ' ἀνέσει θεὸς ἦ κεν ἁλώω.*
π 238, *φράσσομαι ἤ κεν νῶι δυνησόμεθ' ἀντιφέρεσθαι*
μούνω ἄνευθ' ἄλλων, ἢ καὶ διζήσομεθ' ἄλλους.
δ 28, *ἀλλ' εἴπ' ἢ σφῶιν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,*
ἢ ἄλλον πέμπωμεν . . . .
ω 405, ... *ἀγόρευσον,*
ἢ ἤδη οἶδε . . . .
. . . . *ἢ ἄγγελον ὀτρύνωμεν.*
Δ 16, . . . *φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,*
ἢ ῥ' αὖτις πόλεμον . . . .
ὄρσομεν, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν.
N 742, ... *ἐπιφρασσαίμεθε βουλήν*
ἢ κεν . . . . *πέσωμεν*
. . . . *ἢ κεν ἔπειτα*
. . . . *ἔλθωμεν ἀπήμονες.*
I 619, *φρασσόμεθ' ἤ κε νεώμεθ' ἐφ' ἡμέτερ' ἤ κε μένωμεν.*

X 175, ... *μητιάασθε,*
ἠέ μιν ἐκ θανάτου σαώσομεν ἠὲ . . δαμάσσομεν.
cf. *Π* 437.

secunda persona.

Υ 311, ... *αὐτὸς σὺ νόησον*
Αἰνείαν, ἤ κεν μιν ἐρύσσεαι ἤ κεν ἐάσεις.

tertia persona.

α 268, *ἀλλ' ἤ τοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται*
ἤ κεν νοστήσας ἀποτίσεται ἦε καὶ οὐχί
π 261, *καὶ φράσαι ἤ κεν νῶιν Ἀθήνη . . . .*
ἀρκέσει. ἦέ τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίζω.
σ 265, *τῷ οὐκ οἶδ' ἤ κέν μ' ἀνέσει θεὸς ἤ κεν ἁλώω.*
π 74, ... *δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,*
ἢ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένῃ καὶ δῶμα κομίζῃ
. . . .
ἢ ἤδη ἅμ' ἕπηται . . . .
Θ 532, *εἴσομαι, ἤ κέ μ' ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης*
. . . . *ἀπώσεται ἤ κεν ἐγὼ τὸν*
χαλκῷ δηώσας ἔναρα βροτόεντα φέρωμαι.
Φ 226, *Τρῶας δ' οὐ πρὶν λήξω ὑπερφιάλους ἐναρίζων,*
πρὶν ἔλσαι κατὰ ἄστυ καὶ Ἕκτορι πειρηθῆναι
ἀντιβίην, ἤ κέν με δαμάσσεται, ἤ κεν ἐγὼ τόν.
X 246, . . *ἵνα εἴδομεν ἤ κεν Ἀχιλλεύς . . . .*
ἔναρα βροτόεντα φέρηται . . . .
. . . . *ἦ κεν σῷ δουρὶ δαμήῃ.*
Π 243, *εἴσεται ἤ ῥα καὶ οἶος ἐπίστηται πολεμίζειν*
. . . . *ἦ οἱ . . . .*
μαίνονθ' . . . .
650, ... *μερμηρίζων,*
ἢ ἤδη καὶ κεῖνον . . . .
χαλκῷ δηώσῃ, ἀπό τ' ὤμων τεύχε' ἕληται
ἢ ἔτι καὶ πλεόνεσσι ὀφέλλειεν . . . .

2) *Futurum.*

I. persona.

Z 368, *οὐ γάρ τ' οἶδ', ἢ ἔτι σφιν ὑπότροπος ἵξομαι*
ἦ ἤδη μ' ἀπὸ χερσὶ θεοὶ δαμόωσι Ἀχαιῶν.
P 180, ... *καὶ ἰδὲ ἔργον*
ἠὲ πανημέριος κακὸς ἔσσομαι . . . .
ἤ τινα καὶ Δαναῶν ἀλκῆς . . . .
σχήσω cf. *M* 328.

Theses.

1) Hom. Od. ι 384 ita legendum esse censeo:
δίνεον ὡς ὅτε τις τρυπῶν δόρυ νήϊον ἀνήρ.

2) Soph. Trach. 281 ita lego:
ἂν μὴ θέλωσιν οὐδεὶς ὃς δύναιτ' ἀνὴρ.

3) Tac. Agric. c. IX. verba „sed saepius misericors" . . . . . „tristitiam et adrogantiam et avaritiam exuerat" delenda esse statuo.

4) Cic. de or. II., 28, 122 ita legendum puto:
neminem esse oratorem paullo illustriorem arbitror neque Crassum neque alium.

5) In quaque disciplina reperiuntur quae nisi arte philosophica adhibita explicari non possunt.

